

Bruksela, dnia 22 maja 2012 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 38/2012

Sprawozdanie z inicjatyw i opinii Komisji Europejskiej w kwietniu 2012 r.

(wybrane)

1. **PODATKI** - Komisja weźmie pod lupę przepisy podatkowe dotyczące pracowników transgranicznych
2. **POMOC ROZWOJOWA** - UE największym dawcą pomocy humanitarnej na świecie
3. **ADMINISTRACJA** - Komisja likwiduje zbędną biurokrację przy rejestracji samochodu w innym państwie członkowskim
4. **ŚRODOWISKO** - Zamienianie odpadów w złoto – w jaki sposób niektóre państwa członkowskie wykorzystują odpady jako źródło zasobów
5. **ŚRODOWISKO** - Wytyczne w celu ograniczenia zasklepienia gleby
6. **OCHRONA ŚRODOWISKA** - Komisja zwraca się do Trybunału o nałożenie kary finansowej na cztery państwa członkowskie (**w tym Polskę**) i wzywa Belgię do przestrzegania prawodawstwa UE w dziedzinie odpadów
7. **EDUKACJA** - Rośnie powszechność kształcenia w zakresie przedsiębiorczości
8. **EDUKACJA** - „We Mean Business”: Komisja rozpoczyna kampanię na rzecz zwiększenia ilości praktyk zawodowych i staży
9. **EDUKACJA** - Reforma szkolnictwa wyższego kluczem do zatrudnienia i wzrostu: spotkanie ministrów w sprawie procesu bolońskiego
10. **TRANSPORT** - Na drodze do jednolitego europejskiego obszaru kolejowego: europejski system zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS)
11. **TRANSPORT** - Komisja określa priorytety w zakresie bezpieczeństwa statków pasażerskich
12. **TRANSPORT drogowy** - Komisja wzywa siedem państw członkowskich (**w tym Polskę**) do stosowania dyrektywy w sprawie czasu pracy w odniesieniu do kierowców pracujących na własny rachunek
13. **TRANSPORT** - Komisja Europejska zaktualizowała europejski wykaz przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów ze względów bezpieczeństwa
14. **SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Sankcje dla pracodawców zatrudniających nielegalnych imigrantów: Komisja wzywa Litwę i **Polskę** do działania

15. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Prawo do rzetelnego procesu sądowego: wniosek Komisji Europejskiej zapewniający obywatelom prawo do informacji w postępowaniu karnym zyskuje moc prawną
16. **PRAWA PODSTAWOWE** - Komisja Europejska czyni prawa podstawowe częścią życia obywateli
17. **RÓWNOUPRAWNIENIE** - Postępy w zakresie równości płci przyczyniają się do wzrostu gospodarczego – wnioski ze sprawozdania Komisji Europejskiej
18. **BUDŻET** - Budżet UE: 1 proc. nadwyżki w 2011 r.
19. **STATYSTYKA** - Komisja wzmacnia niezależność i wiarygodność unijnych statystyk
20. **JAKOŚĆ ŻYWNOŚCI** - Dobrostan zwierząt: Komisja Europejska ponawia naciski na państwa członkowskie, aby wdrożyły zakaz stosowania oddzielnych zagród dla loch
21. **ENERGETYKA** - Bezpieczeństwo jądrowe: przepisy greckie, **polskie** i portugalskie są niezgodne z prawem UE
22. **RYNEK WEWNĘTRZNY** - Komisja podejmuje działania w celu wdrożenia unijnych przepisów w obszarze pieniądza elektronicznego
23. **AGENDA CYFROWA** – Komisja ma wątpliwości co do planów polskiego regulatora rynku telekomunikacyjnego, które mogą skutkować ograniczeniem dostępu do sieci światłowodowych
24. **AGENDA CYFROWA** - Komisja otwiera konsultacje społeczne poświęcone sposobom ograniczenia kosztów wprowadzenia szybkiego internetu
25. **AGENDA CYFROWA** - Komisja prowadzi konsultacje na temat zasad funkcjonowania inteligentnych, skomunikowanych urządzeń – „internetu przedmiotów”

1. PODATKI - Komisja weźmie pod lupę przepisy podatkowe dotyczące pracowników transgranicznych

W ramach ukierunkowanej inicjatywy Komisja przyjrzy się dokładnie przepisom podatkowym w państwach członkowskich, by upewnić się, że nie dyskryminują one pracowników transgranicznych. Liczbę pracowników transgranicznych w UE szacuje się na ponad 1,2 mln. W 2010 r. płace brutto pracowników transgranicznych i sezonowych wyniosły 46,9 mld EUR. Stwierdzono, że mobilność pracowników stanowi jeden z najważniejszych elementów sprzyjających wzrostowi gospodarczemu i stymulujących zatrudnienie w Europie. Przeszkody fiskalne pozostają jednak jednym z kluczowych czynników powstrzymujących obywateli przed podejmowaniem zatrudnienia w innym państwie członkowskim.

Z tego powodu w 2012 r. Komisja zamierza przeprowadzić wnikliwą ocenę krajowych systemów podatków bezpośrednich, by ustalić, czy stawiają one w niekorzystnej sytuacji

pracowników, którzy mają miejsce pobytu i miejsce zatrudnienia w dwóch różnych państwach członkowskich. W przypadku stwierdzenia dyskryminacji lub naruszenia podstawowych swobód UE Komisja zgłosi to krajowym organom i zażąda wprowadzenia niezbędnych zmian. W razie nierozwiązania tych problemów Komisja zdecyduje o wszczęciu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom takiego państwa członkowskiego.

Algirdas Šemeta, komisarz ds. podatków, unii celnej, audytu oraz zwalczania nadużyć finansowych, stwierdził: „Zasady UE są jasne: w ramach jednolitego rynku wszystkich obywateli UE należy traktować na równi. Niedopuszczalna jest dyskryminacja ani naruszanie prawa pracowników do swobodnego przemieszczania się. Większość państw członkowskich przestrzega tych fundamentalnych zasad, lecz jestem gotowy podjąć wszelkie niezbędne kroki, by dopilnować, aby zasady te znalazły odzwierciedlenie w przepisach podatkowych obowiązujących we wszystkich państwach członkowskich.”

Z uwagi na to, że przeszkody fiskalne pozostają jednym z głównych czynników powstrzymujących przed mobilnością transgraniczną, Komisja podejmuje działania na wielu frontach, by znieść bariery dla pracowników unijnych. Jednym z przykładów takich działań jest wniosek Komisji w sprawie podwójnego opodatkowania bądź ochrony pracowników oddelegowanych.

- **Kontekst**

W ramach omawianej inicjatywy Komisja zbada:

- czy obywatele, którzy większość swoich dochodów uzyskują w innym państwie członkowskim, zobowiązani są do płacenia wyższych podatków niż obywatele tego właśnie państwa członkowskiego. W tym kontekście Komisja sprawdzi również, czy wszystkie ulgi prorodzinne i zwolnienia od podatku dochodowego od osób fizycznych, przysługujące rezydentom, w praktyce przysługują także pracownikom niebędącym rezydentami;
- czy państwa członkowskie stosują inne zasady wobec własnych obywateli i obywateli innych państw członkowskich, którzy pracują okresowo na ich terytorium, zwłaszcza jeśli chodzi o prawo do odliczania wydatków oraz stosowanie różnych stawek podatkowych.

Komisja przyjrzy się nie tylko sytuacji pracowników zatrudnionych i zależnych ekonomicznie, ale również osób samozatrudnionych i rencistów/emerytów.

Główne zasady stosowane przy opodatkowaniu pracowników transgranicznych mają swoje źródło w kilku przełomowych orzeczeniach wydanych przez Trybunał Sprawiedliwości Unii

Europejskiej, takich jak *Schumacker* (C-279/93), *Wielockx* (C-80/94), *Turpeinen* (C-520/04) i *Gerritse* (C-234/01).

Prawo do pobytu i podejmowania pracy w dowolnym państwie członkowskim stanowi zarówno podstawowe prawo przysługujące obywatelom Unii, jak i kluczowy instrument rozwoju ogólnoeuropejskiego rynku pracy. Komisja wspiera państwa członkowskie przy opracowywaniu polityki mającej wyeliminować przeszkody prawne i administracyjne stojące na drodze do mobilności pracowników (np. program „Mobilna młodzież”), lecz także zagwarantować, że pracownicy transgraniczni nie będą traktowani na innych zasadach niż pracownicy krajowi i że będą korzystać z tych samych przywilejów socjalnych i podatkowych co pracownicy krajowi.

W UE uruchomiono dwa serwisy: [Twoja Europa – Porady](#) oraz [SOLVIT](#). Ich zadaniem jest pomoc obywatelom i przedsiębiorstwom europejskim w zapoznaniu się z przysługującymi im prawami oraz w ich obronie. Na stronie *Twoja Europa – Porady* obywatele mogą uzyskać odpowiedzi na pytania dotyczące ich praw, na przykład prawa do ubezpieczenia zdrowotnego lub zasiłków dla bezrobotnych w przypadku pobytu i podjęcia pracy za granicą. Z kolei na stronie serwisu SOLVIT dostępne są praktyczne i aktualne rozwiązania dla obywateli i przedsiębiorstw, napotyających przeszkody natury administracyjnej. Przykładowo, publikowane są tam informacje na temat uznawania kwalifikacji zawodowych w innym państwie członkowskim, tak aby dana osoba mogła podjąć w nim zatrudnienie. Dzięki tym serwisom tysiące obywateli i przedsiębiorstw europejskich mogło skorzystać z szans, jakie niesie ze sobą jednolity rynek.

Strona komisarza Algirdasa Šemeta, odpowiedzialnego za podatki, unię celną, audyt oraz zwalczanie nadużyć finansowych w UE:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/semeta/index_en.htm

2. POMOC ROZWOJOWA - UE największym dawcą pomocy humanitarnej na świecie

„W czasach kryzysu Unia Europejska nie powinna zapominać o najuboższych” – powiedział komisarz Piebalgs. W roku 2011 UE potwierdziła swoją pozycję największego dawcy pomocy humanitarnej na świecie

Ze wstępnych danych dotyczących oficjalnej pomocy rozwojowej opublikowanych 4 kwietnia 2012 r. przez OECD wynika, że Unia Europejska i jej 27 państw członkowskich, które w 2011 r. przeznaczyły na pomoc rzecz rozwoju 53 mld euro, jest w dalszym ciągu największym na

świecie dawcą, przekazującym ponad połowę oficjalnej pomocy światowej. W okresie znacznych ograniczeń budżetowych 16 państwom członkowskim udało się zwiększyć swoją pomoc, trzy spośród nich są sklasyfikowane w grupie pięciu największych donatorów pomocy na świecie, a cztery z nich osiągnęły już wyznaczony cel, jakim jest przeznaczenie na cele pomocy 0,7% dochodu narodowego brutto (DNB). Oficjalna pomoc UE na rzecz rozwoju osiągnęła 0,42% unijnego DNB, co przekracza wyniki innych głównych darczyńców. Niezależnie od tego wciąż konieczne są starania w celu osiągnięcia do 2015 r. uzgodnionego poziomu 0,7% DNB UE.

Komisarz Piebalgs stwierdził: „Mimo kryzysu Europa wyraża swoją solidarność z najbardziej ubogimi ludźmi na całym świecie. Pomoc UE wydzwignęła miliony osób z ubóstwa, a także uratowała życie niezliczonej ilości osób w okresie ostatnich dziesięciu lat. Pomoc na rzecz rozwoju to zarówno wyraz solidarności, jak i inwestycja w bezpieczniejszy i bardziej zamożny świat. Wzywam zatem państwa członkowskie, aby jeszcze raz potwierdziły swoje zobowiązanie do osiągnięcia celu, jakim jest zwiększenie oficjalnej pomocy rozwojowej do 0,7% DNB do 2015 r.”.

Po wzroście w trzech kolejnych latach pomimo kryzysu finansowego i gospodarczego wartość oficjalnej pomocy UE spadła o około 500 mln EUR w stosunku do 2010 r., co oznaczało spadek z 0,44% DNB w 2010 r. do 0,42% w 2011 r. Obliczenia te uwzględniają zróżnicowane wyniki państw członkowskich:

- cztery państwa członkowskie UE (Szwecja, Dania, Niemcy i Luksemburg) nadal przekraczają cel 0,7%, a ponadto Dania, Niemcy i Szwecja dążą do osiągnięcia celu 1% DNB;
- pozostałe państwa członkowskie, takie jak np. Wielka Brytania, zmierzają w kierunku osiągnięcia celu 0,7% lub utrzymania pomocy na poziomie powyżej wartości docelowej na 2010 r., która wynosi 0,51% DNB (Belgia, Finlandia, Irlandia). Niemcy i Włochy w 2011 r. znacząco zwiększyły pule środków przeznaczanych na pomoc;
- z państw członkowskich, które przystąpiły do UE od 2004 r., wszystkie z wyjątkiem jednego, podniosły lub utrzymały poziom pomocy: największy wzrost nastąpił na Malcie; odnotowano również znaczący wzrost w Rumunii, na Litwie i w Estonii.

• **Kontekst**

W 2005 r. państwa członkowskie zobowiązały się do zwiększenia do 2015 r. oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) do 0,7% dochodu narodowego brutto (DNB) i przyjęły także cel tymczasowy: zwiększenie ODA do roku 2010 do 0,56% DNB. Cele te opierały się na celach indywidualnych na poziomie 0,7% DNB dla państw UE-15 oraz 0,33% DNB dla 12 państw

członkowskich, które przystąpiły do UE w 2004 i 2007 r. Żaden z innych darczyńców nie przyjął na siebie tak znaczących zobowiązań do zwiększenia pomocy.

Prezentowane dane pochodzą z dwóch źródeł: w przypadku większości państw członkowskich UE informacje pochodzą od Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, która gromadzi dane o pomocy od członków swojego Komitetu Pomocy Rozwojowej oraz innych państw przekazujących mu dane. W przypadku pozostałych państw członkowskich UE Komisja zebrała informacje mające posłużyć do sporządzenia sprawozdania z 2012 r. dotyczącego rozliczalności UE ze środków finansowych na rzecz rozwoju, który zostanie przedstawiony w czerwcu 2012 r.

- **Dodatkowe informacje**

Strona internetowa europejskiego komisarza ds. rozwoju Andrisa Piebalgsa:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/piebalgs/index_en.htm

Strona internetowa Dyrekcji Generalnej ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid:

http://ec.europa.eu/europeaid/index_pl.htm

3. ADMINISTRACJA - Komisja likwiduje zbędną biurokrację przy rejestracji samochodu w innym państwie członkowskim

Każdego roku obywatele i przedsiębiorstwa w UE przemieszczają ok. 3,5 mln pojazdów do innych państw członkowskich i muszą rejestrować je zgodnie z przepisami krajowymi. Zamiast jednak z prostą rejestracją, jakiej można by oczekiwać po jednolitym rynku XXI w., mają do czynienia z uciążliwą i długotrwałą procedurą administracyjną. Powodem tego stanu rzeczy jest mnogość przepisów i różne sprzeczne wymogi. Cała procedura zajmuje średnio 5 tygodni, a jej koszt dla obywateli i przedsiębiorstw szacuje się na 400 euro. Problemy te stanowią również znaczną przeszkodę dla swobodnego przepływu towarów, usług i pracowników, a co za tym idzie wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w Europie. Dlatego Komisja Europejska podejmuje dziś krok, który ograniczy to obciążenie administracyjne do absolutnego minimum. Wniosek przedstawiony przez wiceprzewodniczącego **Antonio Tajaniego** w dniu 4 kwietnia 2012 r. pozwoli na ogromne uproszczenie procedur administracyjnych i przyniesie co najmniej 1,5 mld euro łącznych oszczędności dla przedsiębiorstw, obywateli i organów rejestracji.

Wniosek jest jasny i dotyczy bardzo konkretnych kwestii. Ponowna rejestracja pojazdów pochodzących z innego państwa UE zostanie ograniczona. Dla przykładu: obywatele pracujący w innym państwie i używający samochodu zarejestrowanego przez pracodawcę nie będą musieli ponownie go rejestrować. Ogólnie rzecz biorąc, nastąpi znaczne uproszczenie formalności administracyjnych związanych z ponowną rejestracją w UE samochodów

osobowych, vanów, autobusów i ciężarówek, na przykład przy zmianie miejsca zamieszkania z jednego państwa UE na drugie i przy zakupie używanego samochodu z innego państwa UE. Ponadto zarejestrowanie kradzionego samochodu w innym państwie UE stanie się niemożliwe. Na znaczne oszczędności mogą liczyć przedsiębiorstwa wynajmu samochodów, które będą mogły w okresach wakacyjnych przemieszczać samochody do innych państw UE bez konieczności ponownej rejestracji. To dobra wiadomość dla turystów – można oczekiwać, że po zatwierdzeniu przedstawionego wniosku ceny wynajmu samochodów spadną.

Przewodniczący Komisji Europejskiej **José Manuel Barroso** powiedział: „Przedstawiając dzisiejszy wniosek, Komisja chce maksymalnie ułatwić obywatelom i przedsiębiorstwom transgraniczne przemieszczanie i rejestrowanie samochodów w Unii Europejskiej. Znaczne uproszczenie przepisów dotyczących transgranicznego rejestrowania samochodów i istotne zmniejszenie obciążenia administracyjnego przybliży nas o krok do sprawnego funkcjonowania jednolitego rynku – naszego motoru wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.”

Antonio Tajani, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej odpowiedzialny za przemysł i przedsiębiorstwa, powiedział: „Jest nie do przyjęcia, aby 20 lat po wejściu w życie rynku wewnętrznego obywatele i przedsiębiorstwa wciąż napotykali tak wiele przeszkód. Nasz wniosek oznacza koniec wielu formalności i długich procedur związanych z rejestracją samochodu. Przyniesie to znaczne oszczędności przedsiębiorstwom wynajmu samochodów. Zyska na tym cała gospodarka, w szczególności branża turystyczna.”

[Rejestracja pojazdów silnikowych pochodzących z innego państwa UE](#)

- **Formalności związane z ponowną rejestracją samochodu w innym państwie UE zostaną ograniczone do absolutnego minimum**

Przedłożony 4 kwietnia 2012 r. wniosek oznacza ułatwienie dla osób, które spędzają część roku w innym państwie UE i które obecnie często muszą ponownie rejestrować pojazd. Wprowadzono bowiem zasadę, zgodnie z którą samochód powinien być zarejestrowany w państwie UE, w którym mieszka jego właściciel, a pozostałe państwa członkowskie nie mogą wymagać od niego ponownej rejestracji pojazdu, nawet jeżeli właściciel spędza dłuższy okres na ich terytorium.

Przyjęcie wniosku przez Parlament Europejski i Radę będzie oznaczało następujące zmiany:

- obywatele, którzy spędzają część roku w **domu letniskowym** w innym państwie UE, nie będą musieli ponownie rejestrować tam samochodu;
- obywatele, którzy **przenoszą się na stałe do innego państwa UE**, będą mieli **6 miesięcy** na ponowne zarejestrowanie tam samochodu;

- obywatele, którzy kupują lub sprzedają używany samochód w innym państwie UE, **nie będą musieli borykać się z dodatkowymi kontrolami technicznymi** i problemami administracyjnymi;
- obywatele, **którzy pracują w innym państwie UE** i używają samochodu zarejestrowanego przez pracodawcę, nie będą już musieli rejestrować go w swoim państwie pochodzenia;
- **przedsiębiorstwa wynajmu samochodów** będą mogły przemieszczać samochody do innych państw UE w okresach wakacyjnych bez konieczności ponownej rejestracji (np. korzystając z tych samych samochodów w regionie nadmorskim w lecie i w Alpach w zimie). Powinno to obniżyć ceny wynajmu samochodów;
- ta sama zasada ma zastosowanie **do przedsiębiorstw**: samochody, autobusy, wany i ciężarówki powinny być zarejestrowane w tym państwie UE, w którym znajduje się siedziba firmy, a pozostałe państwa UE muszą to zaakceptować;
- organy rejestracji będą w większym stopniu współpracować ze sobą, co **ułatwi odszukiwanie skradzionych samochodów**. Zarejestrowanie kradzionego samochodu w innym państwie UE stanie się niemożliwe;
- **wiele kontroli zostanie całkowicie zniesionych**, a właściwe organy będą otrzymywać wszelkie potrzebne informacje techniczne na temat samochodu bezpośrednio od swoich odpowiedników w państwie, w którym jest on już zarejestrowany.

- **Kontekst**

W sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE z 2010 r. pt. „Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE”¹, Komisja uznała problemy z rejestracją samochodów za jedną z głównych przeszkód, jakie obywatele napotykają, korzystając w życiu codziennym z praw przyznanych im przepisami UE. Wśród 25 konkretnych działań mających na celu usunięcie takich przeszkód zapowiedziano uproszczenie formalności i warunków rejestracji pojazdów zarejestrowanych w innym państwie członkowskim.

651 obywateli i 151 przedsiębiorstw uczestniczących w konsultacjach społecznych w 2011 r. wymieniło następujące problemy:

Trudności z rejestracją mają negatywny wpływ na obywateli i przedsiębiorstwa. Jako główne skutki wymieniano długie procedury (77,8 proc. obywateli i 83,1 proc. przedsiębiorstw) i dodatkowe koszty (86,5 proc. obywateli i 81,4 proc. przedsiębiorstw). 50,8 proc. przedsiębiorstw stwierdziło, że wspomniane koszty i procedury zniechęcają je do przemieszczania samochodów pomiędzy państwami członkowskimi. W związku z tym 55,9

---

¹ COM(2010)603 z 27.10.2010 r.

proc. przedsiębiorstw uczestniczących w konsultacjach uznało, że poważnie cierpi na tym ich wydajność. 64,4 proc. dostrzegło również negatywny wpływ na wzrost. Wreszcie, 23,7 proc. obywateli i 28,8 proc. przedsiębiorstw poinformowało, że ostatecznie nie udało im się zarejestrować pojazdu w danym państwie członkowskim.

- **Dalsze kroki**

Wniosek będzie teraz przedmiotem dyskusji w Parlamencie Europejskim i Radzie. Po jego zatwierdzeniu państwa członkowskie będą miały rok na przygotowanie się do nowych procedur, np. na wdrożenie oprogramowania do wymiany danych.

Jeszcze w tym roku Komisja podejmie inicjatywę mającą na celu doprecyzowanie przepisów UE, których państwa członkowskie muszą przestrzegać przy nakładaniu podatków rejestracyjnych i drogowych. Komisja przedstawi zalecenia mające na celu poprawę funkcjonowania jednolitego rynku. Mają one przede wszystkim zapobiec podwójnemu opodatkowaniu samochodów w sytuacji, gdy obywatele przenoszą się z jednego państwa członkowskiego do drugiego, i zlikwidować przeszkody dla transgranicznych przedsiębiorstw wynajmu samochodów.

4. ŚRODOWISKO - Zamienianie odpadów w złoto – w jaki sposób niektóre państwa członkowskie wykorzystują odpady jako źródło zasobów

Współczynniki recyklingu państw członkowskich uzyskujących najlepsze wyniki w tym zakresie wynoszą do 70 proc., a państwa te nie zakopują praktycznie żadnych odpadów, podczas gdy inne wciąż jeszcze składują ponad trzy czwarte swoich odpadów. W jaki sposób państwom członkowskim uzyskującym najlepsze wyniki udało się przekształcić problem związany z odpadami w źródło zasobów? W opublikowanym nowym sprawozdaniu Komisja Europejska wyjaśnia, że jest to możliwe dzięki połączeniu instrumentów gospodarczych. Zestaw opłat i zakazów dotyczących składowania i spalania, systemy odpowiedzialności producenta oraz systemy opłat proporcjonalnych do ilości wyrzucanych odpadów okazały się najskuteczniejszymi narzędziami wykorzystywania odpadów w bardziej przyjazny dla środowiska sposób. Jeżeli UE ma zrealizować cele określone w planie działania na rzecz zasobooszczędnej Europy, czyli osiągnąć zerowy poziom składowania, zmaksymalizować recykling oraz ograniczyć odzysk energii do odpadów nienadających się do recyklingu, wymienione instrumenty gospodarcze będą musiały zostać wprowadzone w szerszym zakresie we wszystkich państwach członkowskich.

Komisarz ds. środowiska, **Janez Potočnik**, stwierdził: „Odpady są zbyt cenne, by je po prostu wyrzucać i jeżeli będziemy nimi odpowiednio gospodarować możemy wprowadzić ich wartość z powrotem do gospodarki. Obecnie sześć państw członkowskich łączy niemal zerowy poziom składowania i wysokie współczynniki recyklingu. Dzięki temu nie tylko wykorzystują one wartość odpadów, ale również stworzyły prężnie działające gałęzie przemysłu i wiele nowych miejsc pracy. W sprawozdaniu pokazano, w jaki sposób państwom tym udało się to osiągnąć: poprzez podniesienie opłacalności zapobiegania, ponownego użycia i recyklingu w drodze wprowadzenia szeregu instrumentów gospodarczych. Wraz z państwami członkowskimi i władzami lokalnymi wspólnie ponosimy odpowiedzialność za zapewnianie skutecznego stosowania i wprowadzania tych instrumentów w całej UE. Jest to jeden z głównych celów planu działania na rzecz zasobooszczędnej Europy.”

Doświadczenie państw członkowskich pokazuje, że połączenie następujących instrumentów jest najlepszym sposobem poprawy zarządzania odpadami:

- **Oplaty za składowanie i spalanie lub zakaz składowania i spalania** – wyniki badania nie pozostawiają wątpliwości: wskaźniki składowania i spalania spadły w państwach, w których ich zakazano lub w wyniku nałożenia opłat podniesiono ich koszty.
- **Systemy opłat proporcjonalnych do ilości wyrzucanych odpadów** okazały się bardzo skuteczne dla zapobiegania wytwarzaniu odpadów oraz zachęcania obywateli do udziału w selektywnej zbiórce odpadów.
- **Systemy odpowiedzialności producentów** umożliwiły kilku państwom członkowskim gromadzenie i redystrybucję funduszy koniecznych do poprawy selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów. Jednak wydajność i przejrzystość znacznie się różnią w poszczególnych państwach członkowskich oraz w zależności od źródeł odpadów, tak więc systemy te wymagają skrupulatnego planowania i monitorowania.

- **Znaczące różnice między państwami członkowskimi**

Pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi występują znaczące różnice w zakresie gospodarowania odpadami. Zgodnie ze sprawozdaniem opublikowanym przez Eurostat w dniu 27 marca br. sześć najbardziej zaawansowanych państw członkowskich (Belgia, Dania, Niemcy, Austria, Szwecja oraz Holandia) składowuje mniej niż 3 proc. odpadów komunalnych. Z drugiej strony dziewięć państw członkowskich nadal składowuje ponad 75 proc. odpadów komunalnych. Według najnowszych danych statystycznych publikowanych przez Eurostat niektóre nowe państwa członkowskie czynią stałe postępy, wykazując szybki wzrost wskaźników recyklingu. W kilku państwach członkowskich zmniejszeniu uległo również wytwarzanie odpadów komunalnych, prawdopodobnie ze względu na spowolnienie gospodarcze.

- **Instrumenty gospodarcze potrzebne do osiągnięcia celów UE**

Jeżeli UE ma zrealizować cele określone w prawodawstwie dotyczącym odpadów i swoje cele w zakresie efektywnego wykorzystania zasobów, konieczne będzie wprowadzenie tych instrumentów we wszystkich państwach członkowskich. Dlatego też w ramach przeglądu celów UE w zakresie odpadów w 2014 r. przeprowadzona zostanie ocena możliwości nadania im w niektórych przypadkach prawnie wiążącego charakteru. Komisja włączy również należyte gospodarowanie odpadami do warunków otrzymywania niektórych funduszy europejskich.

- **Wykorzystywanie odpadów jest opłacalne**

Jednocześnie Komisja zachęca państwa członkowskie do bardziej skutecznego wdrażania istniejącego prawodawstwa dotyczącego odpadów. W 2008 r. przemysł zajmujący się gospodarowaniem odpadami i recyklingiem w UE odnotował obroty w wysokości 145 mld EUR i zapewnia około 2 miliony miejsc pracy. Dzięki pełnej zgodności z polityką UE w zakresie gospodarowania odpadami możliwe byłoby stworzenie 400 000 dodatkowych miejsc pracy w UE oraz uzyskanie dodatkowych rocznych obrotów w wysokości 42 mld EUR. Lepsze gospodarowanie odpadami przyczyniłoby się do osiągnięcia kilku celów i dążeń strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju.

- **Więcej informacji**

Sprawozdanie i szczegółowe wyniki dla poszczególnych państw członkowskich:

<http://ec.europa.eu/environment/waste/use.htm>

Sprawozdania Eurostatu na temat gospodarki odpadami komunalnymi: [STAT/12/48](#)

Badanie dotyczące modelu makroekonomicznego zrównoważonego rozwoju i powiązań między gospodarką a ochroną środowiska:

http://ec.europa.eu/environment/enveco/studies_modelling/index.htm#macro

Zob. także:

<http://ec.europa.eu/environment/waste/index.htm>

5. ŚRODOWISKO - Wytyczne w celu ograniczenia zasklepienia gleby

Zasklepienie gleby – pokrywanie ziemi nieprzepuszczalnym materiałem – jest jedną z głównych przyczyn degradacji gleby w UE. Zasklepienie gleby często niszczy żyzne grunty rolne, zagraża różnorodności biologicznej, zwiększa ryzyko powodzi i niedoborów wody oraz przyczynia się do globalnego ocieplenia. Nowe wytyczne w sprawie najlepszych praktyk w zakresie ograniczenia zasklepienia gleby, przeciwdziałania temu procesowi i jego

kompensowania podane do wiadomości publicznej przez Komisję Europejską zawierają zbiór przykładów strategii, prawodawstwa, programów finansowania, narzędzi planowania na szczeblu lokalnym, kampanii informacyjnych i wielu innych najlepszych praktyk w całej UE. Wytyczne zachęcają do inteligentniejszego planowania przestrzennego i stosowania bardziej przepuszczalnych materiałów w celu ochrony gleby.

Komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** stwierdził: „Utrata zasobów gleby spowodowana urbanizacją i przekształcaniem krajobrazu jest jednym z głównych wyzwań środowiskowych przed którymi stoi Europa. Istnieje pilna potrzeba mądrzejszego korzystania z tego cennego zasobu, aby zapewnić możliwość korzystania z jego wielu kluczowych usług dla przyszłych pokoleń. Po prostu nie możemy zamurować sobie szans na zrównoważoną przyszłość.”

Europa jest najbardziej zurbanizowanym kontynentem na świecie. Co roku kolejne 1 000 km² (tj. powierzchnia większa od miasta Berlin) jest przekształcane na potrzeby ludzi, z czego duża część zostaje zasklepiena. Jeśli ta tendencja będzie się utrzymywać przy tym samym tempie, za 100 lat przekształcimy obszar, którego wielkość będzie porównywalna do terytorium Węgier.

Tworzenie się gleby jest bardzo powolnym procesem (potrzeba setek lat, aby powstał jej jeden centymetr), a zatem zasklepienie gleby poważnie ją uszkadza i często prowadzi do jej całkowitej utraty. Dlatego też, choć należy wspierać rozwój infrastruktury, aby pobudzać wzrost gospodarczy, istnieje potrzeba bardziej efektywnego i odpowiedzialnego gospodarowania gruntami.

Zasklepienie gleby można ograniczyć poprzez inteligentne zagospodarowanie przestrzenne i zmniejszenie niekontrolowanego rozwoju miast. W zamian można wykorzystywać potencjał rozwoju wewnątrz obszarów miejskich na przykład poprzez rewitalizację opuszczonych terenów przemysłowych (terenów zdegradowanych). Środki łagodzące obejmują stosowanie przepuszczalnych materiałów zamiast cementu lub asfaltu, wspieranie „zielonej infrastruktury” i bardziej powszechne wykorzystanie naturalnych systemów zbierania wody deszczowej. Jeżeli środki łagodzące stosowane na miejscu są niewystarczające, można rozważyć zastosowanie środków kompensacyjnych, które mają na celu poprawę funkcji gleby w innych miejscach.

Wytyczne Komisji podkreślają znaczenie zintegrowanego podejścia do planowania przestrzennego. Skuteczne okazało się również podejmowanie konkretnych działań na poziomie regionalnym i mobilizowanie niewykorzystanych zasobów na szczeblu lokalnym.

Istniejące źródła finansowania rozwoju infrastruktury są obecnie poddawane starannemu przeglądowi w celu ograniczenia dotacji mogących sprzyjać niezrównoważonemu zajmowaniu gruntów i zasklepianiu gleby. Ograniczenie udziału opłat urbanistycznych w budżetach gmin może również stanowić wsparcie dla planowania długoterminowego.

- **Dalsze działania**

Wytyczne zostały przedstawione i były omawiane na konferencji na temat rekultywacji i zasklepienia gleby zorganizowanej przez Komisję w dniach 10 i 11 maja 2012 r. w Brukseli. Zostaną one udostępnione w ciągu roku w różnych językach. Wytyczne te skierowane są do właściwych organów na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, a także do osób zawodowo zaangażowanych w planowanie przestrzenne i gospodarkę gruntami. Ponadto mają one na celu podnoszenie świadomości ogółu społeczeństwa w zakresie ustawicznej degradacji gleby.

- **Kontekst**

Zasklepienie gleby jest jednym z największych zagrożeń dla gleby omawianych w [Strategii tematycznej w dziedzinie ochrony gleby](#) i towarzyszącym jej wnioskowi dotyczącym [dyrektywy ustanawiającej ramy dla ochrony gleby](#). Źródłem wytycznych jest najnowszy [Plan działania na rzecz zasobooszczędnej Europy](#) wydany przez Komisję Europejską w dniu 20 września 2011 r. Wspomniany plan działania sugeruje, by do 2020 r. polityka UE uwzględniała bezpośredni i pośredni wpływ na użytkowanie gruntów, oraz by współczynnik zajmowania gruntów (np. utraty gruntów rolnych, półnaturalnych lub naturalnych terenów) osiągnął poziom zerowy netto do 2050 r.

- **Dodatkowe informacje:**

Wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w zakresie ograniczania zasklepienia gleby, przeciwdziałania temu procesowi lub jego kompensowania:

http://ec.europa.eu/environment/soil/sealing_guidelines.htm

Konferencja 10-11 maja 2012 r.

http://ec.europa.eu/environment/soil/conference_may2012.htm

Zob. także:

http://ec.europa.eu/environment/soil/index_en.htm

http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/index_en.htm

6. OCHRONA ŚRODOWISKA - Komisja zwraca się do Trybunału o nałożenie kary finansowej na cztery państwa członkowskie (w tym Polskę) i wzywa Belgię do przestrzegania prawodawstwa UE w dziedzinie odpadów

Komisja Europejska skierowała do Trybunału Sprawiedliwości sprawę przeciwko Bułgarii, Węgrom, Polsce i Słowacji w związku z niedotrzymaniem wyznaczonego na grudzień 2010 r. terminu transpozycji do prawa krajowego unijnej dyrektywy ramowej w sprawie odpadów. Na wniosek komisarza ds. środowiska, **Janeza Potočnika**, Komisja Europejska zwraca się do Trybunału o nałożenie kary finansowej na cztery wymienione państwa.

Jednocześnie Belgia otrzymała dodatkową uzasadnioną opinię w związku z nieprzekazaniem Komisji informacji dotyczących transpozycji wspomnianej dyrektywy. Jeżeli w terminie dwóch miesięcy Belgia nie przyjmie niezbędnych przepisów i nie poinformuje o nich, Komisja może również skierować sprawę do Trybunału Sprawiedliwości UE i zwrócić się o nałożenie kar finansowych.

Wysokość proponowanych kar finansowych:

Bułgaria: 15 220 EUR dziennie

Węgry: 27 316 EUR dziennie

Polska: 67 314 EUR dziennie

Słowacja: 17 136 EUR dziennie

Jeżeli państwo członkowskie w przewidzianym terminie nie przeprowadzi transpozycji przepisów unijnych do swojego prawa, Komisja może zwrócić się do Trybunału o nałożenie sankcji finansowych w pierwszym postępowaniu – nie musi już wszczynać przed Trybunałem odrębnego postępowania w sprawie sankcji.

Kary te uwzględniają wagę i czas trwania uchybienia zobowiązaniom. Składają się one z karnych stawek dziennych, które mają być wypłacane począwszy od dnia wydania przez Trybunał wyroku (o ile do tego czasu państwa te nie dostosują się do przepisów UE) aż do zakończenia transpozycji.

Komisja przesłała wezwania do usunięcia uchybienia do zainteresowanych państw członkowskich w dniu 27 stycznia 2011 r. Uzasadnione opinie zostały przesłane do Belgii w dniu 30 września 2011 r., Węgier i Słowacji w dniu 20 maja 2011 r. oraz do Bułgarii i Polski w dniu 16 czerwca 2011 r.

- **Przebieg procedury**

Ilość odpadów wytwarzanych w UE stale rośnie i wynosi rocznie 3 mld ton, co ma szkodliwy wpływ na zdrowie ludzkie i prowadzi do poważnych problemów w zakresie środowiska naturalnego.

[Dyrektywa 2008/98/WE w sprawie odpadów](#) ma na celu przerwanie powiązania pomiędzy wzrostem gospodarczym a wytwarzaniem odpadów i ustanawia ramy prawne dla przetwarzania odpadów w UE, w tym wartości docelowe. Wprowadza ona zasady gospodarowania odpadami, takie jak zasada „zanieczyszczający płaci” i ustanawia wiążącą hierarchię zarządzania odpadami. Państwa członkowskie powinny nadać priorytetowe znaczenie zapobieganiu, a także ponownemu użyciu, recyklingowi i innym formom odzyskiwania odpadów, natomiast jak najbardziej ograniczyć trwałe składowanie odpadów.

Lepsze gospodarowanie odpadami ma znaczny potencjał gospodarczy: wdrożenie obecnego prawodawstwa przyczyni się również do obniżenia kosztów i do stworzenia nowych miejsc pracy w sektorze odpadów.

W styczniu 2011 r. Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom przeciwko 23 państwom członkowskim w związku z nieprzestrzeganiem przepisów dyrektywy ramowej w sprawie odpadów. Z pierwotnie wszczętych 23 postępowań, na dzień 26 kwietnia 2012 r. tylko 6 pozostaje otwartych. Postępowania te dotyczą wyżej wymienionych państw członkowskich oraz Niemiec, które otrzymały uzasadnioną opinię w dniu 26 stycznia 2012 r.

- **Dodatkowe informacje:**

[Dyrektywa ramowa 2008/98/WE w sprawie odpadów](#)

Aktualne statystyki dotyczące postępowań w sprawie naruszenia przepisów znajdują się na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_pl.htm

7. EDUKACJA - Rośnie powszechność kształcenia w zakresie przedsiębiorczości

Zgodnie z niedawno opublikowanym sprawozdaniem Komisji Europejskiej kształcenie w zakresie przedsiębiorczości jest coraz powszechniej promowane w większości państw europejskich. Osiem państw (Dania, Estonia, Litwa, Niderlandy, Szwecja, Norwegia, Walia oraz flamandzka część Belgii) uruchomiły specjalne strategie promowania kształcenia w zakresie przedsiębiorczości, a 13 innych państw (Austria, Bułgaria, Republika Czeska, Finlandia, Grecja, Węgry, Islandia, Liechtenstein, Polska, Słowacja, Słowenia, Hiszpania i Turcja) włączyły je do swoich strategii uczenia się przez całe życie, strategii na rzecz młodzieży lub na rzecz wzrostu. W połowie państw europejskich przeprowadza się reformy edukacji, których częścią jest zwiększenie roli kształcenia w zakresie przedsiębiorczości. Na potrzeby sprawozdania zatytułowanego „Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości w szkołach w Europie” zbadano 31 państw i 5 regionów europejskich.

Androulla Vassiliou, komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, powiedziała: „Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości jest czynnikiem napędowym przyszłego wzrostu i pomoże nam zainspirować kolejne pokolenia przedsiębiorców. Jeżeli mamy utrzymać konkurencyjność Europy, musimy inwestować w ludzi, w ich umiejętności, zdolności przystosowawcze oraz innowacyjność. Oznacza to, że musimy zachęcać do prawdziwej zmiany sposobu myślenia w Europie w kierunku większej przedsiębiorczości, zaczynając od zaszczepiania ducha przedsiębiorczości od najwcześniejszych lat szkolnych.”

Ze wspomnianego sprawozdania wynika, że kształcenie w zakresie przedsiębiorczości jest elementem programów nauczania szkół podstawowych w dwóch trzecich państw objętych badaniem. Chociaż na tym etapie kształcenia przedsiębiorczość nie jest nauczana jako osobny przedmiot, w połowie państw zdefiniowano efekty uczenia się, które dotyczą postaw i umiejętności związanych z przedsiębiorczością, takie jak wykazywanie inicjatywy i podejmowanie ryzyka oraz kreatywność.

W gimnazjach i szkołach średnich w połowie państw przedsiębiorczość jest częścią takich przedmiotów obowiązkowych, jak ekonomia lub nauki społeczne. W dwóch państwach – na Litwie i w Rumunii – przedsiębiorczość jest osobnym, obowiązkowym przedmiotem. Praktyczne umiejętności związane z przedsiębiorczością zostały określone przez cztery państwa – Litwę, Rumunię, Liechtenstein i Norwegię.

W sprawozdaniu wskazuje się również, że wiele państw wspiera inicjatywy związane z kształceniem w zakresie przedsiębiorczości, takie jak zacieśnianie współpracy między sektorem edukacji i biznesu oraz zakładanie przez studentów małych firm. Jednak ukierunkowane kształcenie nauczycieli w tej dziedzinie dostępne jest jedynie we Wspólnocie Flamandzkiej w Belgii, w Bułgarii i w Niderlandach. Tylko w jednej trzeciej państw europejskich istnieją centralne wytyczne i materiały dydaktyczne dla kształcenia w zakresie przedsiębiorczości.

- **Kontekst**

Unia Europejska promuje przedsiębiorczość, jako kluczowy czynnik konkurencyjności, a także wskazuje na znaczenie rozpowszechniania europejskiej kultury przedsiębiorczości przez wspieranie właściwego sposobu myślenia i umiejętności związanych z przedsiębiorczością.

W zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie² przedsiębiorczość jest jedną z ośmiu kluczowych kompetencji.

⁽²⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:pl:PDF>

Potrzeba zwiększenia potencjału obywateli w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności podkreślona jest także w trzech inicjatywach przewodnich strategii „Europa 2020” na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia: „Unia innowacji”, „Mobilna młodzież” oraz „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”.

Zwiększanie kreatywności i innowacyjności, w tym przedsiębiorczości, na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia jest także długoterminowym celem strategicznych ram współpracy europejskiej „Kształcenie i szkolenie 2020”³.

W tym celu w listopadzie 2011 r. Komisja powołała grupę roboczą ds. kształcenia w zakresie przedsiębiorczości. Grupa ta składa się z ekspertów z 24 państw oraz z przedstawicieli przedsiębiorstw i związków zawodowych. Jej celem jest wsparcie wysiłków państw członkowskich w realizacji kształcenia w zakresie przedsiębiorczości oraz kierowanie pracami Komisji na rzecz promowania kształcenia w tym zakresie. Do końca 2013 r. grupa opracuje poradnik strategiczny na temat kształcenia w zakresie przedsiębiorczości.

- **Europejski Instytut Innowacji i Technologii**

[Europejski Instytut Innowacji i Technologii](#) (EIT) kładzie szczególny nacisk na przedsiębiorczość, a jego celem jest kształcenie kolejnych pokoleń młodych przedsiębiorców oraz zachęcanie i wpieranie osób i przedsiębiorstw w rozwijaniu innowacyjnych pomysłów i wprowadzaniu ich na rynek. Pierwsze nowe przedsiębiorstwa utworzone w ramach wspólnot wiedzy i innowacji EIT zostały niedawno przedstawione podczas pierwszej edycji nagród przedsiębiorczości EIT.

- **Eurydice**

[Sieć Eurydice](#) oferuje informacje i analizy dotyczące europejskich systemów kształcenia i polityki w zakresie edukacji. Należy do niej 37 biur krajowych znajdujących się we wszystkich 33 państwach uczestniczących w unijnym programie „Uczenie się przez całe życie” (państwa członkowskie UE, Chorwacja, Islandia, Lichtenstein, Norwegia, Szwajcaria i Turcja). Sieć jest koordynowana i zarządzana przez unijną Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, która odpowiada za przygotowywanie publikacji i oferuje bogate internetowe zasoby informacji.

Dodatkowe informacje:

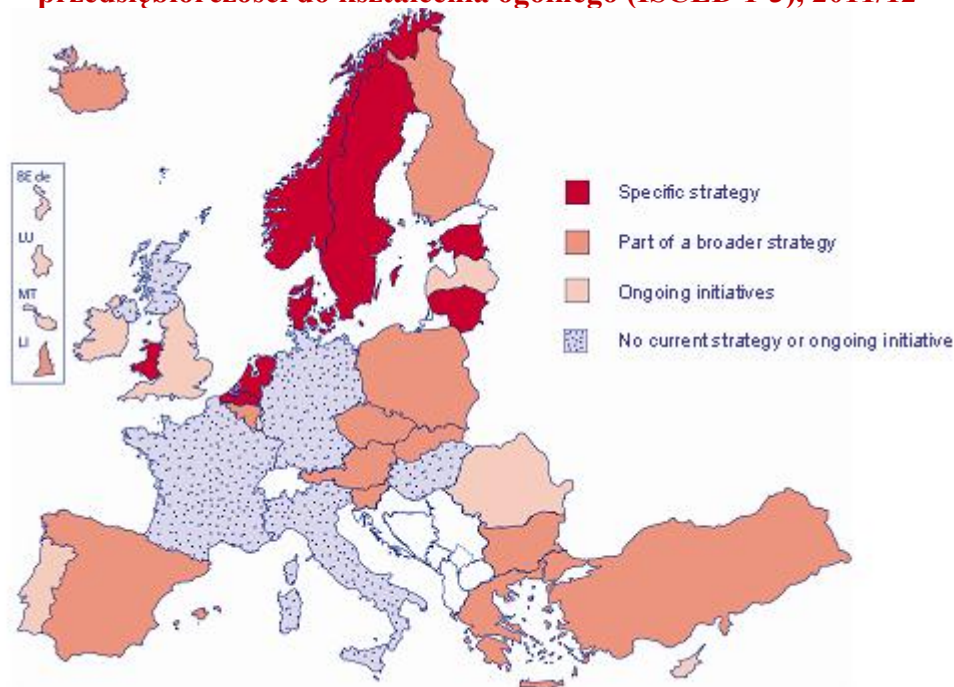
⁽³⁾ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc1120_en.htm

Pełne sprawozdanie w języku angielskim dostępne jest tutaj: [Entrepreneurship Education at School in Europe](#).

Komisja Europejska: [Kształcenie i szkolenie](#)

Załącznik

◆◆◆ Rys. 1.2: Krajowe/regionalne strategie i inicjatywy dotyczące włączania przedsiębiorczości do kształcenia ogólnego (ISCED 1-3), 2011/12

Source: Eurydice.

◆◆◆

◆◆◆ Rys. 2.3: Przedmioty obejmujące kształcenie w zakresie przedsiębiorczości w gimnazjach (ISCED 2), 2011/12

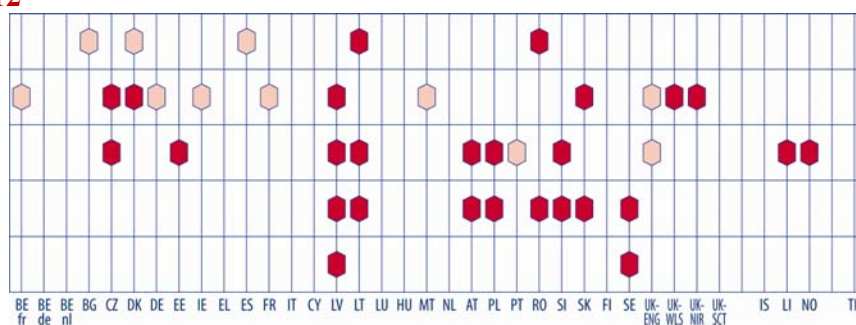
Przedsiębiorczość

Ekonomia, biznes i planowanie kariery

Nauki społeczne

Matematyka, nauki ścisłe, technologia, informatyka

Sztuka i muzyka

□ Przedmioty nieobowiązkowe/do wyboru

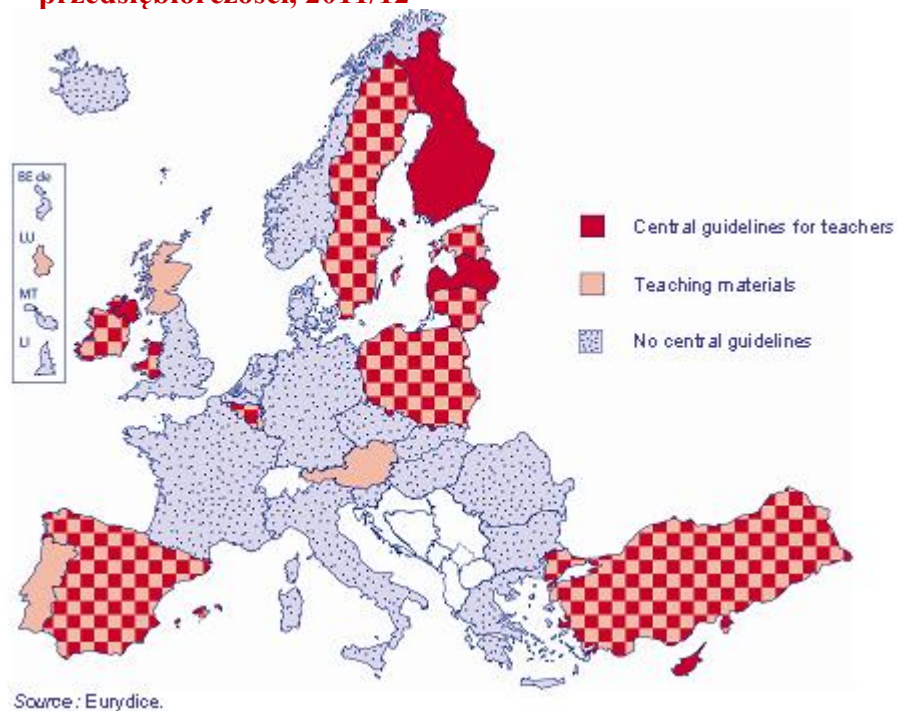
■ Przedmioty obowiązkowe dla wszystkich

Źródło: Eurydice.

Uwaga dotycząca specyfiki krajowej

Zjednoczone Królestwo (UK-ENG): Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości jest częścią przedmiotu obejmującego zagadnienia rozwoju osobowości, społeczne, zdrowotne i ekonomiczne (PSHE). Nauczanie tego przedmiotu nie jest obowiązkowe, ale w większości szkół jest on nauczany i wówczas jest dla uczniów obowiązkowy.

◆◆◆ **Rys. 3.3: Dostępność centralnych wytycznych i materiałów do nauczania przedsiębiorczości, 2011/12**

8. EDUKACJA - „We Mean Business”: Komisja rozpoczyna kampanię na rzecz zwiększenia ilości praktyk zawodowych i staży

Komisja Europejska rozpoczęła 17 kwietnia 2012 r. kampanię „We Mean Business”, mającą na celu zachęcenie przedsiębiorstw do organizowania większej ilości praktyk zawodowych i staży, aby udoskonalić umiejętności młodych ludzi i ich zdolność znalezienia zatrudnienia. Odbycie praktyki może również pomóc młodym ludziom w łagodnym przejściu od kształcenia się i szkoleń do pierwszej dobrej pracy. Praktyki mogą również przynosić korzyści przedsiębiorstwom i pomóc im w znalezieniu przyszłych pracowników o wysokim potencjale, których świeże pomysły mogą mieć kluczowe znaczenie dla przyszłej wydajności i konkurencyjności zatrudniających ich przedsiębiorstw. W latach 2012-2013 Komisja zapewni wsparcie finansowe przeznaczone na 280 tys. praktyk dla studentów uczelni wyższych i szkół zawodowych w ramach programu Leonardo da Vinci i Erasmus.

Androulla Vassiliou, komisarz UE ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży powiedziała: „Kampania »We Mean Business« będzie wspierać wysiłki podejmowane przez państwa członkowskie mające na celu zwalczanie bezrobocia wśród młodzieży, które osiągnęło w niektórych państwach UE niedopuszczalnie wysoki poziom. Chcemy w szczególności zwiększyć świadomość wartości praktyk i staży międzynarodowych, które mogą pomóc w doskonaleniu znajomości języków oraz zwiększaniu pewności siebie i zdolności dostosowawczych stażystów. Nasze badania pokazują, że pracodawcy coraz częściej doceniają tego rodzaju umiejętności.”

Badania wskazują na to, że niewiele przedsiębiorstw ma świadomość możliwości zatrudniania stażystów w ramach europejskiego programu⁴. Kampania „We Mean Business” zmierza do zmiany tej sytuacji oraz pokazania korzyści, jakie przynoszą przedsiębiorstwom międzynarodowe praktyki i staże.

Uruchomiono specjalną stronę internetową poświęconą kampanii, która zawiera informacje oraz linki dotyczące sposobu zorganizowania lub znalezienia praktyk europejskich. W państwach członkowskich zostaną zorganizowane imprezy mające na celu podnoszenie świadomości, skierowane do izb handlowych, agencji rozwoju regionalnego, organizacji na rzecz wspierania biznesu i innych podmiotów, które mogą podkreślić korzyści z praktyk płynące dla przedsiębiorstw.

- **Kontekst**

W ramach inicjatywy „Szanse dla młodzieży” rozpoczętej w grudniu 2011 r. Komisja Europejska zobowiązała się do zwiększenia o 30 proc. liczby praktyk i staży dla studentów uczelni wyższych i szkół zawodowych w ramach programów Leonardo da Vinci i Erasmus. W 2012 r. co najmniej 130 tys. młodych osób skorzysta z pomocy finansowej przeznaczonej na staż lub praktykę zawodową za granicą. Liczba ta powinna w przyszłym roku wzrosnąć do 150 tys.

Badania pokazują, że stażyści znający języki obce mogą pomóc przedsiębiorstwom w wejściu na nowe rynki. Z drugiej strony przedsiębiorstwa, których pracownicy nie posiadają znajomości języków obcych i umiejętności komunikacyjnych, mogą ponieść straty związane ze niewykorzystanymi możliwościami. Wyniki badania Komisji Europejskiej przeprowadzonego w 2006 r. wśród niemal 2 tys. przedsiębiorstw wskazują, że 11 proc. respondentów straciło

---

⁴ Badanie przeprowadzone przez Belgijsko-Włoską Izbę Handlową, 2010 r.

możliwość zawarcia umowy w związku z brakiem znajomości języka, co wiązało się z kosztem do 50 mln euro⁵.

Równolegle do kampanii "We Mean Business" Komisja przyjmie jutro (18 kwietnia) kompleksowy pakiet nowych środków zmierzających do odnowy gospodarczej sprzyjającej zatrudnieniu. Jednym z jego głównych celów będzie wzrost zatrudnienia w zielonej gospodarce, usługach zdrowotnych i ICT.

- **Więcej informacji:**

Więcej na temat inicjatywy „Szanse dla młodzieży”:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1006&langId=pl>

Strona internetowa kampanii: <http://we-mean-business.europa.eu>

<http://ec.europa.eu/culture>

9. EDUKACJA - Reforma szkolnictwa wyższego kluczem do zatrudnienia i wzrostu: spotkanie ministrów w sprawie procesu bolońskiego

Europejska komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, **Androulla Vassiliou** oświadczyła, że w sytuacji kryzysu i rosnącego bezrobocia wśród młodzieży państwa członkowskie muszą pilnie zmodernizować systemy szkolnictwa wyższego i usunąć bariery utrudniające pełne funkcjonowanie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. W ramach procesu bolońskiego co dwa lata organizowane jest spotkanie ministrów szkolnictwa wyższego. Przed najbliższym spotkaniem w Bukareszcie, w Rumunii, komisarz Vassiliou podkreśliła, że niezbędne jest podjęcie działań na rzecz zatrudnienia i wzrostu w Europie.

„Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego niewątpliwie oznacza wyraźny postęp w przybliżaniu systemów szkolnictwa wyższego różnych państw. Musimy jednak dokonać czegoś więcej: szkolnictwo wyższe powinno stanowić podstawę wszystkich naszych starań o przezwyciężenie kryzysu, aby stworzyć lepsze możliwości dla młodych ludzi” – stwierdziła komisarz. „Europa musi przeprowadzić reformy, które uwolnią jej potencjał kształtowania naszej przyszłości. Naszym celem jest sprawnie funkcjonujący Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego, który zapewnia wszystkim najwyższej klasy wykształcenie i umiejętności przydatne w pracy, a także zachęca do innowacji i gwarantuje odpowiednie uznawanie kwalifikacji akademickich.”

---

⁵ ELAN: „Effects on the European economy of shortages of foreign language skills in enterprise” (Wpływ niewystarczającej znajomości języków obcych w przedsiębiorstwach na gospodarkę europejską), 2006, http://ec.europa.eu/languages/languages-mean-business/files/elan-full-report_en.pdf

„Tych celów nie da się osiągnąć bez wystarczającego finansowania szkolnictwa wyższego, zapewniającego trwały wkład w dobrobyt gospodarczy i postęp społeczny” – dodała.

Ministrowie szkolnictwa wyższego z 47 państw Europy⁶ spotkali się w Bukareszcie w dniach 26 i 27 kwietnia, aby dojść do porozumienia w sprawie reform mających na celu stworzenie zmodernizowanego, otwartego Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Biorąc pod uwagę kryzys i jego skutki społeczne, ministrowie zgodzili się, że w procesie reform należy się skupić na rozwijaniu niewykorzystanych możliwości szkolnictwa wyższego sprzyjających wzrostowi i zatrudnieniu. To samo przesłanie zawarto również w programie modernizacji systemów szkolnictwa wyższego w Europie przyjętym przez Komisję Europejską we wrześniu 2011 r..

W dniu 25 kwietnia 2012 r. opublikowano również sprawozdanie na temat aktualnych postępów w realizacji reform procesu bolońskiego.

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/138EN.pdf

- **Kontekst**

- **Konferencja ministerialna**

Podczas konferencji ministerialnej wyznaczone zostaną priorytety na kolejny etap procesu bolońskiego (2012-2015) dla państw Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Ministrowie przyjąć mają bolońską strategię mobilności, która zakłada, że do 2020 r. 20 proc. absolwentów szkolnictwa wyższego w Europie odbędzie część studiów za granicą, zgodnie z europejskim poziomem odniesienia dla mobilności w szkolnictwie wyższym, przyjętym w listopadzie 2011 r.

Równoległe z konferencją odbywa się forum polityczne dotyczące procesu bolońskiego (Bologna Policy Forum), które skupia państwa spoza Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, co świadczy o zainteresowaniu państw całego świata reformami procesu bolońskiego.

- **Proces boloński**

---

⁶ Albania, Andora, Armenia, Austria, Azerbejdżan, Belgia, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, była jugosłowiańska republika Macedonii, Chorwacja, Cypr, Czarnogóra, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Gruzja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Kazachstan, Liechtenstein, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Mołdawia, Niemcy, Norwegia, Polska, Portugalia, Rosja, Rumunia, Serbia, Słowacja, Słowenia, Stolica Apostolska, Szwajcaria, Szwecja, Turcja, Ukraina, Węgry, Wielka Brytania, Włochy.

Celem procesu bolońskiego jest stworzenie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, w którym studenci mają do wyboru bogatą i przejrzystą ofertę wysokiej jakości kursów i korzystają ze sprawnych procedur uznawania kwalifikacji.

Od 1999 r., kiedy zapoczątkowano proces boloński, jest on przykładem udanej współpracy obejmującej całą Europę i skupiającej państwa, które na zasadzie dobrowolnej współpracy uzgadniają i wdrażają reformy szkolnictwa wyższego. Dzięki niemu odnotowano postęp, który byłby niemożliwy do osiągnięcia za pomocą wyłącznie krajowych działań. Komisja Europejska jest aktywnym członkiem procesu bolońskiego wraz z 47 państwami.

Najważniejsze reformy procesu bolońskiego dotyczyły trójstopniowej struktury uzyskiwania dyplomów (dyplomy: licencjacki, magisterski, doktorski), zapewniania jakości oraz uznawania kwalifikacji i okresów studiów.

Boloński system studiów jest powszechnie przyjęty: w trzech czwartych państw Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego od 70 do 90 proc. studentów uczestniczy w programach odpowiadających bolońskiemu systemowi studiów licencjackich i magisterskich.

Według ostatniego sprawozdania z realizacji procesu bolońskiego, które przygotowano przy wsparciu Komisji Europejskiej do przedstawienia ministrom w Bukareszcie, wszystkie państwa wprowadziły istotne zmiany, które pozwoliły na rozwój Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Postęp jest jednak niejednorodny, zmniejszają się wydatki publiczne na szkolnictwo wyższe i utrzymują się praktyczne przeszkody. Zbyt wielu studentów przerywa naukę albo kończy studia, nie zdobywszy umiejętności dających szansę znalezienia pracy. Niektórzy napotykają trudności, kiedy starają się o uznanie swoich kwalifikacji akademickich w innym kraju. Dużo czasu zabiera instytucjom przestawienie się na kształcenie nastawione na studentów, w którym programy nauczania są dostosowane do potrzeb studentów i wyraźnie określone są efekty uczenia się, tj. co studenci powinni wiedzieć i jakie umiejętności posiadać po zakończeniu studiów. Ogólnie rzecz biorąc, szkolnictwo wyższe wciąż jeszcze nie przyczynia się do pobudzania wzrostu na miarę swoich możliwości.

W procesie bolońskim wypracowano pewne instrumenty, które pomagają w przejściu do systemów bardziej nastawionych na potrzeby studentów. Europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS) umożliwia przyznawanie punktów za każdą część programu studiów na podstawie nakładu pracy włożonej przez studenta w osiągnięcie określonych efektów uczenia się. Ułatwia to studentom gromadzenie punktów zdobytych w różnych programach i upraszcza proces uznawania przez uczelnię macierzystą okresów studiów odbytych za granicą. Dołączany do dyplomu suplement zawiera standardowy opis ukończonych

studiów, co ułatwia zrozumienie treści dyplomu, bez względu na to, w jakim państwie go uzyskano.

Narzędzia te są coraz częściej wykorzystywane, ale nie zawsze w sposób systematyczny i wiele jest jeszcze braków w tym zakresie. Utrzymują się też problemy w uznawaniu kwalifikacji. Pomimo ratyfikacji lizbońskiej konwencji o uznawaniu kwalifikacji niektóre państwa nie zdołały zapewnić zgodności z konwencją instytucjonalnych procedur uznawania.

- **Bologna Follow-Up Group**

Komisja Europejska jest członkiem grupy monitorującej realizację procesu bolońskiego (Bologna Follow-Up Group) i jej grup roboczych. Komisja wspiera sekretariat ds. procesu bolońskiego i sieć ekspertów ds. procesu bolońskiego oraz współfinansuje spotkania ministerialne i wiele sprawozdań, konferencji i seminariów. Wiele narzędzi procesu bolońskiego (na przykład ECTS) zrodziło się podczas prowadzonego przez Komisję programu wymiany studentów Erasmus. Sprawozdanie z realizacji reform procesu bolońskiego, opracowane dla konferencji ministerialnej przez Eurydice, Eurostat i Eurostudent, także powstało przy wsparciu Komisji.

W przyjętym przez Komisję programie modernizacji szkolnictwa wyższego wyróżniono pięć kluczowych obszarów reform: 1) zwiększenie liczby absolwentów zgodnie z celem strategii „Europa 2020”, który zakłada, że do 2020 r. 40 proc. młodych ludzi będzie miało wyższe wykształcenie; 2) podniesienie jakości szkolnictwa wyższego i dostosowanie go do potrzeb rynku pracy i wymogów społecznych; 3) poprawę jakości mobilności studiów; 4) włączenie szkolnictwa wyższego do „trójkąta wiedzy” obejmującego edukację, badania i innowacje; 5) poprawę zarządzania i finansowania w obszarze szkolnictwa wyższego. Proces boloński i przyjęty przez Komisję program modernizacji szkolnictwa wyższego wzajemnie się umacniają. Komisja wspiera bardziej intensywną wymianę pomiędzy Europejskim Obszarem Szkolnictwa Wyższego i resztą świata. To zdecydowało o zorganizowaniu forum politycznego dotyczącego procesu bolońskiego (Bologna Policy Forum), podczas którego ministrowie z państw Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego omawiają kwestie związane ze szkolnictwem wyższym ze swoimi partnerami z innych krajów świata. Forum to odbywa się równoległe z konferencją ministerialną.

Unia Europejska wspiera także działania w zakresie budowania potencjału służące modernizacji szkolnictwa wyższego w 27 państwach sąsiadujących oraz dostosowaniu tamtejszych systemów do wymogów procesu bolońskiego. W ramach programu Tempus, który obecnie dysponuje rocznym budżetem około 90 milionów euro, od 1990 r. sfinansowano około 4 tys. projektów współpracy z udziałem ponad 2 tys. uczelni z UE i krajów partnerskich. Sztandarowym

unijnym programem światowej współpracy akademickiej jest Erasmus Mundus, który oferuje stypendia na wspólne programy magisterskie i doktoranckie dla studentów ze wszystkich państw świata.

- **Więcej informacji:**

Więcej informacji na temat procesu bolońskiego: <http://www.ehea.info/>

Więcej informacji na temat programu modernizacji:

http://ec.europa.eu/education/higher-education/agenda_en.htm#doc

10. TRANSPORT - Na drodze do jednolitego europejskiego obszaru kolejowego: europejski system zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS)

Obecnie w Europie funkcjonuje ponad 20 kolejowych systemów sygnalizacji i kontroli prędkości, które niestety nie są ze sobą kompatybilne. Tego rodzaju problemy techniczne stanowią jedną z głównych przeszkód dla szybko rozwijającego się rynku kolejowych przewozów towarowych, w obrębie którego największy potencjał rozwoju niesie ze sobą transport transgraniczny. Wstrzymują one również dalszy rozwój całej europejskiej sieci transportowej.

Rozwiązanie tych problemów zapewni europejski system zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS). W ramach systemu ustanowiono jednolity ogólnoeuropejski standard dla urządzeń sygnalizacyjnych, umożliwiający kontrolę prędkości pociągów, a w razie potrzeby jej ograniczenie. Dzięki niemu pociągi będą się mogły bezproblemowo poruszać po kompatybilnych krajowych sieciach kolejowych – bez opóźnień, dodatkowych kontroli lub dostosowań technicznych. ERTMS, jako nowoczesny i wysoce wydajny system, przyczyni się do stworzenia w Europie jednolitego obszaru kolejowego.

„Wiele zalet ERTMS pozostanie niewykorzystanych, jeśli zostanie on wprowadzony tylko w jednym kraju. Państwa członkowskie wspólnie zdecydowały o wprowadzeniu tego systemu, a więc muszą również wspólnie podjąć dalsze kroki. Musimy zjednoczyć nasze wysiłki, jeśli chcemy, by pociągi mogły swobodnie poruszać się po całej transeuropejskiej sieci transportowej”, powiedział **Siim Kallas**, wiceprzewodniczący Komisji odpowiedzialny za kwestie transportu.

Pod patronatem Komisji Europejskiej i duńskiej Prezydencji rozpoczęła się w dniu 16 kwietnia br. w Kopenhadze dwudniowa konferencja poświęcona europejskiemu systemowi zarządzania ruchem kolejowym. Miała ona stanowić impuls do dalszego rozwoju interoperacyjności kolei europejskich, której zapewnienie stanowi istotny etap na drodze do jednolitego obszaru

kolejowego. Konferencja stanowiła okazję do przedstawienia zalecenia Europejskiej Agencji Kolejowej dotyczącego możliwości ulepszenia przepisów technicznych służących wdrożeniu systemu ERTMS. Dzięki wdrożeniu tego zalecenia podmioty zarządzające infrastrukturą będą mogły sprawniej i mniejszym kosztem zainstalować ten system. Na nową wersję ERTMS z niecierpliwością czekają zwłaszcza Dania i Szwajcaria, gdyż kraje te postanowiły wyposażyć w najbliższych latach w ten system całą swoją sieć kolejową.

„Europejska Agencja Kolejowa i Komisja zobowiązały się w 2008 r. do przedłożenia nowej wersji specyfikacji do 2012 r. i cieszę się, że udało im się dotrzymać słowa. Dzięki temu będziemy mogli planowo zainstalować ERTMS na wszystkich naszych liniach”, powiedział duński minister transportu, Henrik Dam Kristensen.

Szwajcaria podpisała już umowę w sprawie wyposażenia w system całej swojej sieci do 2017 r., za łączną kwotę 250 mln euro (czyli mniej niż 80 tys. euro za kilometr). Z kolei w Danii problemy z sygnalizacją związane z zarządzaniem infrastrukturą są przyczyną około połowy wszystkich opóźnień. Z tego też względu wdrożenie ERTMS stanowi część większego projektu, który ma celu kompleksową modernizację systemów sygnalizacji kolejowej i zarządzania ruchem w Danii. Inne jego elementy to np. modernizacja nastawni oraz wyposażenia pociągów. Łączne inwestycje, rozłożone na 12 lat, wyniosą 3,2 mld euro.

11. TRANSPORT - Komisja określa priorytety w zakresie bezpieczeństwa statków pasażerskich

Unijny komisarz ds. transportu **Siim Kallas** przedstawił Komisji w dniu 24 kwietnia 2012 r. priorytety Komisji w zakresie bezpieczeństwa statków pasażerskich. Przemówienie inauguracyjne wygłoszone zostało podczas ważnej konferencji na temat bezpieczeństwa statków pasażerskich w Brukseli, której gospodarzem była Komisja. Zapowiedziano przeprowadzenie konsultacji z zainteresowanymi stronami w sprawie działań priorytetowych.

Wiceprzewodniczący Siim Kallas powiedział: „Tragiczne wypadki, poczynając od Titanica, a kończąc na Estonii czy Costa Concordii, stawiają w centrum uwagi kwestię bezpieczeństwa statków. Z takich katastrof zawsze należy wyciągać wnioski. Nie czekamy jednak tylko, aż zdarzy się kolejny wypadek. Lekkomysłnością byłoby reagować dopiero po zdarzeniu. Przepisy UE dotyczące bezpieczeństwa statków są najbardziej rygorystyczne na świecie, co jest wynikiem procesu wprowadzania ciągłych usprawnień, środków proaktywnych i zapobiegawczych na rzecz podniesienia standardów w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego.”

Wiceprzewodniczący określił trójtorowe podejście do kwestii poprawy bezpieczeństwa statków pasażerskich w oparciu o:

- 1) promowanie środków podejmowanych dobrowolnie przez przedsiębiorstwa
- 2) intensyfikację egzekwowania i wdrażania przepisów oraz
- 3) środki prawne.

Wprawdzie Komisja rozpoczęła przegląd przepisów w 2010 r., jednak wnioski opierają się na ponad dwóch latach intensywnych prac nad kwestią bezpieczeństwa statków pasażerskich.

Działania priorytetowe obejmują:

1. Dobrowolne zobowiązania ze strony przedsiębiorstw

Wiceprzewodniczący Kallas z zadowoleniem przyjął deklarację organizacji European Cruise Council dotyczącą podjęcia dalszych dobrowolnych zobowiązań, które wykraczają poza to, co jest wymagane w odniesieniu do takich kwestii, jak: planowanie trasy, zabezpieczony dostęp do mostku i dostęp do kamizelek ratunkowych na statku. Zobowiązania European Cruise Council obejmują wyznaczenie czterech niezależnych ekspertów w celu nadzorowania i monitorowania postępów i wdrażania. Dobrowolne zobowiązania przedsiębiorstw mogą mieć ważne i natychmiastowe skutki, jeżeli będą skrupulatnie realizowane.

2. Działania w zakresie egzekwowania przepisów

Zasady bezpieczeństwa muszą być egzekwowane w sposób rygorystyczny. We współpracy z Europejską Agencją ds. Bezpieczeństwa na Morzu (EMSA) Komisja rozpoczęła, w ramach prowadzonych obecnie prac, wizytacje, których celem jest monitorowanie wdrażanie prawodawstwa morskiego dotyczącego w 2012 r. w szczególności rejestracji pasażerów na pokładzie. Prace te są częścią szerszego programu ukierunkowanych działań na rzecz egzekwowania prawa w sektorze statków pasażerskich.

3. Środki prawne:

Komisja pracuje nad etapowym podejściem przewidującym przedstawienie wniosków w 2012 r. oraz ewentualnych dodatkowych środków szczególnych w 2013 r. Transport morski ma z natury charakter globalny, a zatem niezbędne jest dwutorowe podejście w ścisłej współpracy z Międzynarodową Organizacją Morską (IMO) – organem ONZ, który ustanawia przepisy międzynarodowe w dziedzinie żeglugi.

Przed końcem 2012 r. Komisja przedstawi wnioski ustawodawcze dotyczące **krajowych przepisów bezpieczeństwa statków pasażerskich** – przede wszystkim rozszerzające istniejące przepisy UE poza krajowe statki pasażerskie zbudowane ze stali. Statki te, np. mniejsze statki pasażerskie oraz statki wykonane z materiałów innych niż stal, jak również żaglowce i statki historyczne mają coraz większy udział w rynku, zwłaszcza w przypadku turystyki.

Komisja ma zamiar przedstawić wniosek dotyczący aktualizacji przepisów UE dotyczących **stabilności statków pasażerskich w odniesieniu do promów typu ro-ro**, w szczególności z myślą o poprawie stabilności po uszkodzeniu. W tym samym czasie Komisja przedstawi Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) swoje badania dotyczące stabilności promów

pasażerskich typu ro-ro w stanie uszkodzonym, z myślą o wzmocnieniu przepisów międzynarodowych IMO. Kwestia stabilności jest szczególnie ważna w przypadku tego rodzaju promów ze względu na potencjalne problemy z wodą na pokładzie. Od czasu tragedii, jaka wydarzyła się w Estonii, UE posiada własne regionalne zasady bezpieczeństwa dotyczące promów.

Przyszłe rozważania: Wstępne wyniki finansowanego przez UE projektu badawczego (GOALDS) dotyczącego stabilności **statków rejsowych i statków typu ro-pax**, mają według aktualnych planów być dostępne jesienią 2012 r. Komisja oczekuje na wyniki tych badań technicznych, jak również prowadzonego obecnie przez władze włoskie dochodzenia w sprawie wypadku Costa Concordia, który miał miejsce 13 stycznia 2012 r., przed rozważeniem konieczności uwzględnienia dalszych wniosków.

- **Kolejne działania**

Trwające 12 tygodni konsultacje społeczne w sprawie bezpieczeństwa statków pasażerskich zakończą się dnia 5 lipca 2012 r. Następnie zorganizowane zostaną warsztaty dla zainteresowanych stron w celu przedstawienia uzyskanych informacji. W oparciu o te konsultacje oraz wynik dwóch lat prac technicznych Komisja przedstawi do końca 2012 r. swój pierwszy wniosek ustawodawczy.

12. TRANSPORT drogowy: Komisja wzywa siedem państw członkowskich do stosowania dyrektywy w sprawie czasu pracy w odniesieniu do kierowców pracujących na własny rachunek

Komisja Europejska wydała uzasadnione opinie wzywające Austrię, Republikę Czeską, Finlandię, Francję, Polskę, Portugalię i Hiszpanię do podjęcia odpowiednich środków w celu stosowania dyrektywy w sprawie czasu pracy wobec kierowców pracujących na własny rachunek. Jeżeli wymienione państwa członkowskie nie powiadomią Komisji w terminie dwóch miesięcy o środkach podjętych w celu zapewnienia zgodności z prawem UE w tym zakresie, Komisja może przekazać sprawy do Trybunału Sprawiedliwości.

- **Przepisy UE**

Dyrektywa 2002/15/WE⁷ ustanawia minimalne standardy ochrony socjalnej pracowników wykonujących czynności w trasie w zakresie transportu drogowego. Ma ona na celu poprawę ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników sektora wykonujących pracę w trasie. Jednocześnie ma na celu zapewnienie uczciwej konkurencji poprzez ustanowienie równych minimalnych warunków dla wszystkich przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie transportu drogowego w UE.

Dyrektywa przewiduje, że kierowcy pracujący na własny rachunek są wyłączeni z zakresu dyrektywy do dnia 22 marca 2009 r., natomiast po tej dacie odpowiednie przepisy mają w pełni zastosowanie do tej kategorii kierowców.

- **Uzasadnienie wystosowania uzasadnionych opinii**

Siedem wymienionych państw członkowskich nie przekazało Komisji informacji o odpowiednich środkach podjętych w celu transpozycji dyrektywy i stosowania jej przepisów regulujących czas pracy wobec kierowców pracujących na własny rachunek.

- **Praktyczne skutki niewdrożenia przepisów**

Nieprzestrzeganie obowiązków określonych dyrektywą w sprawie czasu pracy pozwoliłoby kierowcom pracującym na własny rachunek w niektórych państwach członkowskich ignorować dyrektywę, w szczególności w zakresie przewidzianych w dyrektywie ograniczeń tygodniowego wymiaru czasu pracy. Skutkowałoby to brakiem zharmonizowanych ram w całej UE i zakłóceniem konkurencji w odniesieniu do tych państw członkowskich, które w pełni transponowały dyrektywę.

Kwestia stosowania lub niestosowania przepisów w odniesieniu do kierowców pracujących na własny rachunek była obszernie dyskutowana przez Komisję, Parlament i Radę przy okazji upływu terminu wyłączenia z zakresu dyrektywy tej kategorii kierowców. Komisja odnotowała pewne trudności praktyczne, jeśli chodzi o przestrzeganie przepisów dotyczących osób pracujących na własny rachunek, Parlament zaś podkreślił, że wyłączenia nie należy kontynuować.

13. TRANSPORT - Komisja Europejska zaktualizowała europejski wykaz przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów ze względów bezpieczeństwa

---

⁷ Dyrektywa 2002/15/WE w sprawie organizacji czasu pracy osób wykonujących czynności w trasie w zakresie transportu drogowego. Dz.U. L 80 z 23.3.2002, s.35.

Komisja Europejska zaktualizowała 3 kwietnia 2012 r. po raz dziewiętnasty europejski wykaz przewoźników lotniczych, którzy ze względów bezpieczeństwa podlegają zakazowi lub ograniczeniu wykonywania przewozów na terytorium Unii Europejskiej. Z powodu wyjątkowych obaw dotyczących bezpieczeństwa do wykazu dodaną firmę Conviasa, przewoźnika lotniczego z Wenezueli. W wyniku konstruktywnych konsultacji władze Libii podjęły decyzję o przyjęciu rygorystycznych środków mających zastosowanie do wszystkich przewoźników lotniczych, którym wydano koncesje w tym kraju, zgodnie z którymi libijscy przewoźnicy nie mogą wykonywać lotów do UE co najmniej do listopada 2012 r.

Siim Kallas, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej odpowiedzialny za transport, powiedział: „Komisja gotowa jest dołożyć wszelkich starań, aby pomóc swoim sąsiadom w rozwijaniu ich potencjału technicznego i administracyjnego, który umożliwi jak najszybsze i sprawne pokonanie wszelkich problemów w dziedzinie bezpieczeństwa. Do tego czasu bezpieczeństwo to absolutny priorytet. Nie możemy sobie pozwolić na żadne kompromisy. Gdy mamy dowody potwierdzające, że przewoźnicy lotniczy – czy to w UE, czy poza nią – nie działają w pełni bezpiecznie, musimy podejmować działania gwarantujące wyeliminowanie wszelkich zagrożeń dla bezpieczeństwa”.

Komisja Europejska zaktualizowała po raz dziewiętnasty europejski wykaz przewoźników lotniczych objętych zakazem lub ograniczeniem wykonywania przewozów na terytorium UE, zwany również unijnym wykazem bezpieczeństwa lotniczego. Decyzja została podjęta w oparciu o jednomyślną opinię Komitetu ds. Bezpieczeństwa Lotniczego, w skład którego wchodzi przedstawiciele 27 państw członkowskich UE, Chorwacji, Norwegii, Islandii, Szwajcarii i Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA). Nowy wykaz zastępuje poprzedni z listopada 2011 r. i jest dostępny na stronie internetowej Komisji: http://ec.europa.eu/transport/air-ban/list_pl.htm.

Aby opanować zagrożenie dla bezpieczeństwa, nałożono zakaz wykonywania przewozów na przewoźnika Conviasa, który uzyskał licencję w Boliwariańskiej Republice Wenezueli. Takie posunięcie było konieczne ze względu na liczne zastrzeżenia dotyczące bezpieczeństwa zgłoszone na skutek wypadków oraz wyników kontroli na ziemi w portach lotniczych UE. Starannie sprawdzono również poziom bezpieczeństwa dwóch innych wenezuelskich przewoźników lotniczych: Estellar Latinoamerica i Aerotuy. Na tym etapie uznano jednak, że nie jest konieczne podejmowanie środków ograniczających. Niemniej jednak tych dwóch przewoźników lotniczych nadal jest objętych wzmożoną kontrolą.

Zgłoszono poważne zastrzeżenia dotyczące nadzoru w zakresie bezpieczeństwa nad przewoźnikami lotniczymi, którym koncesje wydano w Libii. W rezultacie przeprowadzono

intensywne konsultacje z libijskim urzędem lotnictwa cywilnego oraz ministrem transportu. Ostatecznie libijski urząd lotnictwa cywilnego zastosował środki ograniczające wobec wszystkich przewoźników lotniczych, którym wydano koncesje w Libii, zgodnie z którymi przewoźnicy ci zostali wyłączeni z ruchu lotniczego w UE ze skutkiem natychmiastowym co najmniej do dnia 22 listopada 2012 r. Na tej podstawie, przy pełnym poparciu Komitetu ds. Bezpieczeństwa Lotniczego, Komisja uznała, że włączenie libijskich przewoźników lotniczych do unijnego wykazu przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania połączeń nie jest konieczne. Nadal będzie jednak ściśle monitorować wdrażanie środków ustalonych przez władze Libii.

Omawiany wykaz poddano również aktualizacji w celu uwzględnienia przewoźników lotniczych z państw wymienionych w wykazie w poprzednich decyzjach: w przypadku Demokratycznej Republiki Konga dodano Jet Congo Airways; w przypadku Gwinei Równikowej dodano Punto Azul, natomiast GETRA, Guinea Airways, UTAGE, Euroguineana de Aviacion y Transportes, General Work Aviacion, Star Equatorial Airlines i EGAMS zostały usunięte na podstawie dowodów świadczących, że zaprzestały działalności; w odniesieniu do Indonezji dodano nowych przewoźników, którzy niedawno uzyskali licencję w tym kraju: TransNusa Aviation Mandiri, Enggang Air Service, Surya Air, Ersu Eastern Aviation oraz Matthew Air Nusantara, jednocześnie na podstawie dowodów świadczących o zaprzestaniu działalności usunięto z wykazu przedsiębiorstwo Megantara; w przypadku Mauretanii dodano Mauritania Airlines, usunięto zaś Mauritania Airways – na podstawie dowodów o zaprzestaniu działalności; w przypadku Filipin dodano Aero Equipment Aviation Inc., AirAsia Philippines, Certeza Infosys Corp., Mid-Sea Express, Southern Air Flight Services, NorthSky Air Inc. oraz Island Helicopter Services.

Komisja doceniła również wysiłki organów nadzorujących bezpieczeństwo w Albanii, na Arubie, w Indonezji, Libii, Pakistanie i Rosji na rzecz reformy systemu lotnictwa cywilnego, a w szczególności na rzecz poprawy bezpieczeństwa, dążące do zagwarantowania skutecznego i jednolitego stosowania międzynarodowych norm w tym zakresie. Komisja, we współpracy z ICAO, państwami członkowskimi UE i Europejską Agencją Bezpieczeństwa Lotniczego, chętnie posłuży czynnym wsparciem tych reform.

Komisja Europejska nadal stawia sobie za cel wspieranie w miarę możliwości ściślejszego przestrzegania międzynarodowych norm bezpieczeństwa i w tym kontekście upoważniła Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego do przeprowadzenia szeregu misji oferujących pomoc techniczną, mających na celu wsparcie starań właściwych organów szeregu państw na rzecz podniesienia poziomu bezpieczeństwa.

Zaktualizowany europejski wykaz bezpieczeństwa lotniczego obejmuje wszystkich przewoźników posiadających licencje wydane w 21 państwach (łącznie 279 znanych przewoźników), podlegających całkowitemu zakazowi wykonywania przewozów w Unii Europejskiej. Państwa, z których pochodzą wspomniani przewoźnicy, to: Afganistan, Angola, Benin, Demokratyczna Republika Konga, Dżibuti, Filipiny, Gabon (z wyjątkiem trzech przewoźników, których działalność podlega ograniczeniom i określonym warunkom), Gwinea Równikowa, Indonezja (z wyjątkiem sześciu przewoźników), Kazachstan (z wyjątkiem jednego przewoźnika, którego działalność podlega ograniczeniom i określonym warunkom), Kirgistan, Liberia, Mauretania, Mozambik, Republika Konga, Sierra Leone, Suazi, Sudan, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca oraz Zambia.

Wykaz obejmuje również pięciu indywidualnych przewoźników: Blue Wing Airlines z Surinamu, Meridian Airways z Ghany, Rollins Air z Hondurasu, Silverback Cargo Freighters z Rwandy oraz przewoźnika Conviasa z Boliwariańskiej Republiki Wenezueli.

Ponadto wykaz obejmuje jedenastu przewoźników lotniczych, którym zezwolono – przy zachowaniu rygorystycznych ograniczeń działalności i na określonych warunkach – na wykonywanie lotów do Unii: uprzednio wspomniany przewoźnik Air Astana z Kazachstanu, Air Koryo z Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, Airlift International z Ghany, Air Service Comores, Afrijet, Gabon Airlines i SN2AG z Gabonu, Iran Air, TAAG Angolan Airlines, Air Madagascar oraz Jordan Aviation.

14. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Sanckje dla pracodawców zatrudniających nielegalnych imigrantów: Komisja wzywa Litwę i Polskę do działania

Niektóre państwa członkowskie nadal nie stosują przepisów UE dotyczących sankcji i środków wobec pracodawców wykorzystujących nielegalnych imigrantów. Komisja podjęła 26 kwietnia 2012 r. decyzję o przyspieszeniu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i wydaniu uzasadnionych opinii wzywających Litwę i Polskę do dostosowania krajowych ustaw do dyrektywy w sprawie kar dla pracodawców ([Dyrektywa 2009/52/WE](#)), co miało nastąpić do dnia 20 lipca 2011 r. Dyrektywa dotyczy pracodawców, którzy wykorzystują niepewną pozycję nielegalnych imigrantów i zatrudniają ich zazwyczaj na stanowiskach niskopłatnych, oferując gorsze warunki pracy. Dyrektywa chroni także prawa indywidualnych imigrantów poprzez nałożenie na pracodawców wymogu zapłaty zaległego wynagrodzenia.

Dyrektywa jest głównym elementem działań UE skierowanych przeciwko nielegalnej migracji. Zakazuje ona zatrudniania nielegalnych imigrantów spoza UE, nakładając na pracodawców grzywny lub nawet sankcje karne w najpoważniejszych przypadkach. Jako że wiele osób

nielegalnie przebywających na terenie UE pracuje w gospodarstwach domowych, dyrektywa ma również zastosowanie do osób prywatnych będących pracodawcami. Dyrektywa jest wiążąca dla wszystkich państw członkowskich, z wyjątkiem Danii, Irlandii oraz Zjednoczonego Królestwa.

W dniu 30 września 2011 r. władzom Litwy i Polski przesłano wezwania do usunięcia uchybienia (co stanowi pierwszy krok w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego). Żaden z tych krajów nadal nie podjął jednak środków niezbędnych do pełnej transpozycji przepisów UE. W związku z tym Komisja podjęła decyzję o wydaniu uzasadnionych opinii (art. 258 TFUE), formalnie wzywając obydwie państwa członkowskie do dostosowania krajowych przepisów do prawa UE.

Jednocześnie Komisja postanowiła zakończyć postępowanie wobec Bułgarii, Republiki Czeskiej, Grecji i Rumunii. Państwa te zwlekały z wdrożeniem dyrektywy w sprawie kar dla pracodawców, co doprowadziło do wszczęcia przeciwko nim postępowania prawnego przez Komisję, lecz obecnie wdrożyły one krajowe przepisy niezbędne do wykonania dyrektywy.

Tymczasem, po przesłaniu w dniu 23 lutego 2012 r. uzasadnionych opinii do władz Belgii, Szwecji i Luksemburga, trwają obecnie postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko tym krajom. Wszystkim trzem krajom wyznaczono na odpowiedź termin 2 miesięcy od daty otrzymania uzasadnionej opinii.

- **Przebieg procedury**

Wielu obywateli państw trzecich przebywających nielegalnie na terenie UE pracuje w sektorach takich jak budownictwo, rolnictwo, sprzątanie i branża hotelarska/cateringowa. Dostępność takich miejsc pracy w UE jest głównym czynnikiem przyciągającym osoby nielegalnie wjeżdżające do UE lub w niej przebywające. Pracodawcy wykorzystują niepewną pozycję nielegalnych imigrantów i zatrudniają ich na niskopłatnych stanowiskach, które nie wymagają szczególnych umiejętności. Ze względu na swój nieuregulowany status jest mało prawdopodobne, aby tacy pracownicy skarżyli się na warunki zatrudnienia lub wynagrodzenie. W związku z tym znajdują się oni w niezmiernie delikatnej sytuacji.

Dyrektywa zapobiega takim przypadkom. Ustanawia ona bowiem minimalne standardy w całej UE dotyczące kar i środków wobec pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich przebywających nielegalnie na terenie UE.

Zgodnie z dyrektywą pracodawca jest zobowiązany do sprawdzenia, czy obywatel państwa trzeciego, którego zamierza zatrudnić, posiada prawo pobytu oraz do powiadomienia organów

krajowych w przypadku, gdy osoba ta takiego prawa nie posiada. Pracodawcy, którzy są w stanie wykazać, że wypełnili te obowiązki i działali w dobrej wierze, nie podlegają karom. Pracodawcy, którzy nie dokonali takiej weryfikacji i co do których zostanie stwierdzone, że zatrudniają nielegalnych imigrantów, będą podlegali karom finansowym, a ponadto mogą oni również zostać obciążeni kosztami powrotu obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terenie UE do krajów pochodzenia. Pracodawcy muszą wypłacić zaległe wynagrodzenie, uregulować podatki i opłacić stosowne składki na ubezpieczenie społeczne. W najbardziej poważnych przypadkach takich jak powtarzające się naruszenia, nielegalne zatrudnianie dzieci lub zatrudnianie znaczącej liczby nielegalnych imigrantów pracodawcy podlegają sankcjom karnym.

Dyrektywa przyczynia się do ochrony imigrantów gwarantując, aby otrzymali oni zaległe wynagrodzenie od pracodawców oraz ułatwiając wsparcie od stron trzecich, np. związków zawodowych lub organizacji pozarządowych.

W dyrektywie szczególny nacisk położono na egzekwowanie przepisów. Wiele państw członkowskich wprowadziło już kary dla pracodawców i środki zapobiegawcze, jednak w praktyce ich zakres, jak również stopień ich egzekwowania są bardzo zróżnicowane w całej UE.

- **Dodatkowe informacje**

Strona internetowa komisarz do spraw wewnętrznych, Cecilii Malmström:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/welcome/default_en.htm

Strona Dyrekcji Generalnej do Spraw Wewnętrznych:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/index_en.htm

Portal Imigracyjny UE:

<http://ec.europa.eu/immigration/>

15. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Prawo do rzetelnego procesu sądowego: wniosek Komisji Europejskiej zapewniający obywatelom prawo do informacji w postępowaniu karnym zyskuje moc prawną

„Masz prawo do ... – *Pouczenie o prawach*”. Wkrótce będzie to dotyczyło każdego, kto zostanie zatrzymany lub pozbawiony wolności w dowolnym miejscu w Unii Europejskiej. Ministrowie sprawiedliwości UE przyjęli nowe przepisy zaproponowane przez Komisję Europejską, aby zapewnić pozwany prawo do informacji w postępowaniu karnym. Na podstawie dyrektywy w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym osoby podejrzane o popełnienie przestępstwa będą informowane o przysługujących im prawach w języku, który rozumieją. Dzięki temu każda osoba zatrzymana lub podlegająca procedurze

Europejskiego nakazu aresztowania w państwie członkowskim UE będzie musiała otrzymać pouczenie o prawach zawierające informacje o podstawowych prawach przysługujących jej w toku postępowania karnego. Po wejściu dyrektywy w życie (dwa lata po opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym UE – co ma nastąpić w ciągu kilku tygodni), nowe przepisy będą miały zastosowanie do około 8 milionów postępowań karnych wszczynanych każdego roku we wszystkich 27 państwach członkowskich UE. Obecnie prawo to istnieje jedynie w około jednej trzeciej państw członkowskich.

„Prawo do rzetelnego procesu sądowego jest jednym z głównych filarów systemów wymiaru sprawiedliwości w Europie” – oświadczyła wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości. „Nowe europejskie przepisy przyczynią się do ochrony tego prawa przez zagwarantowanie, że każdy będzie jasno i niezwłocznie informowany o swoich prawach. Jesteśmy świadkami przełomu w naszych wspólnych staraniach zmierzających do zapewnienia Europejczykom dostępu do wymiaru sprawiedliwości bez względu na ich miejsce pobytu w UE. Pragnę podziękować Parlamentowi Europejskiemu i europejskim ministrom sprawiedliwości za ich poparcie dla wniosku Komisji. Urzeczywistnienie tego prawa dla 500 mln Europejczyków w tak krótkim czasie jest ważnym krokiem w kierunku Europy praw i sprawiedliwości”.

- **Kontekst**

Komisja Europejska zaproponowała nowe przepisy w lipcu 2010 r. jako jedno z szeregu praw zapewniających dostęp do rzetelnego procesu sądowego, które mają być stosowane w całej UE. Jest to już drugi środek zaproponowany przez unijną komisarz ds. sprawiedliwości Viviane Reding, mający na celu ustanowienie wspólnych europejskich norm minimalnych w sprawach karnych. Pozwoli on zwiększyć zaufanie do wymiaru sprawiedliwości w UE. W październiku 2010 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły już pierwszy wniosek ustawodawczy, który zapewnił podejrzanym prawo do tłumaczenia pisemnego i ustnego.

Na podstawie dyrektywy policja i prokuratura będzie zobowiązana dostarczać podejrzanym informacje o przysługujących im prawach. W przypadku zatrzymania władze przekażą takiej osobie wspomniane informacje na piśmie, w formie **pouczenia o prawach**, napisanego prostym, zwyczajnym językiem. Każdy podejrzany otrzyma to pouczenie zaraz po zatrzymaniu, bez względu na to, czy się o nie zwróci czy nie. W razie potrzeby otrzyma także tłumaczenie pisemne wspomnianego pouczenia. Państwa UE mogą zdecydować o dokładnym brzmieniu pouczenia, ale Komisja zaproponowała wzór w 22 językach UE (zob. załącznik). Zapewni to spójność dokumentu, co jest istotne z punktu widzenia osób przekraczających granice, i zmniejszy koszty tłumaczenia.

Pouczenie o prawach będzie zawierało informacje praktyczne na temat praw osoby zatrzymanej lub pozbawionej wolności, takich jak prawo:

- do zachowania milczenia;
- do adwokata;
- do informacji o zarzutach;
- do tłumaczenia ustnego i pisemnego w jakimkolwiek języku w przypadku osób, które nie rozumieją języka postępowania;
- do niezwłocznego postawienia przed sądem w przypadku zatrzymania;
- do poinformowania osoby trzeciej o aresztowaniu lub zatrzymaniu.

Pouczenie o prawach pozwoli **uniknąć błędów wymiaru sprawiedliwości**, a tym samym zmniejszyć liczbę wnoszonych odwołań.

Obecnie dostęp obywateli do odpowiednich informacji o przysługujących im prawach w przypadku aresztowania i postawienia zarzutów karnych **nie jest jednakowy w poszczególnych państwach UE**. W niektórych państwach członkowskich podejrzani otrzymują tylko informacje ustne o przysługujących im prawach procesowych, a w innych informacje na piśmie są przekazywane wyłącznie na żądanie.

Zgodnie z art. 82 ust. 2 [Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#) w celu ułatwienia wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych i poprawy współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych UE może przyjąć środki mające na celu wzmocnienie praw obywateli UE na podstawie Karty praw podstawowych UE.

Prawo do rzetelnego procesu oraz prawo do obrony są przewidziane w art. 47 i 48 Karty praw podstawowych UE, a także w art. 6 europejskiej konwencji praw człowieka.

W czerwcu 2011 r. Komisja przedstawiła trzeci środek mający na celu zagwarantowanie dostępu do adwokata oraz prawa do kontaktu z bliskimi. Wniosek ten jest obecnie przedmiotem dyskusji w Parlamencie Europejskim i Radzie.

- **Dodatkowe informacje**

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, unijnej komisarz ds. sprawiedliwości:

<http://ec.europa.eu/reding>

Portal informacyjny Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości:

http://ec.europa.eu/justice/news/intro/news_intro_en.htm

Komisja Europejska – prawa podejrzanych i oskarżonych:

http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-rights/index_en.htm

16. PRAWA PODSTAWOWE - Komisja Europejska czyni prawa podstawowe częścią życia obywateli

Karta praw podstawowych UE, która weszła w życie ponad dwa lata temu jako prawnie wiążący dokument, stanowi punkt odniesienia dla unijnego procesu prawodawczego, począwszy od projektów aktów prawnych, skończywszy na ostatecznych przepisach. W Karcie określono prawa podstawowe, takie jak wolność wypowiedzi i prawo do ochrony danych osobowych, odzwierciedlające wspólne wartości Europy oraz jej dziedzictwo konstytucyjne. W swoim drugim sprawozdaniu rocznym na temat Karty Komisja Europejska wskazała, że kwestie praw podstawowych mają coraz większy wpływ na kształtowanie unijnej polityki. Dla przykładu, dzięki działaniom Komisji zmierzającym do uwzględnienia kwestii prywatności w nowych przepisach unijnych, podróżni będą mogli odmówić poddania się kontroli bezpieczeństwa przy użyciu urządzeń do prześwietlania osób na lotniskach w UE i zostać skontrolowani przy pomocy innych metod. Coraz częściej do postanowień Karty odnosi się również Trybunał Sprawiedliwości UE, szczególnie w przełomowych decyzjach dotyczących dyskryminacji ze względu na płeć i ochrony prywatności w internecie. Omawiane sprawozdanie wpisuje się w starania Komisji na rzecz zwiększenia wiedzy obywateli na temat Karty praw podstawowych UE, jej stosowania oraz roli unijnych instytucji w dziedzinie praw podstawowych.

„Moim głównym celem w ciągu ostatnich dwóch lat, kiedy Karta stała się prawnie obowiązującym dokumentem, było stworzenie w całej UE rzetelnej kultury poszanowania praw podstawowych. Uczyniłam z Karty dokument, którym kierujemy się dziś we wszystkich obszarach polityki kształtowanych na szczeblu UE” – powiedziała **Viviane Reding**, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej odpowiedzialna za sprawiedliwość, prawa podstawowe i obywatelstwo. „Musimy teraz we współpracy z państwami członkowskimi pomóc obywatelom w korzystaniu z tych praw w praktyce, tak by wiedzieli do kogo mogą się zwrócić w przypadku naruszenia ich praw podstawowych”.

Głównym zadaniem Karty jest zagwarantowanie przestrzegania praw podstawowych przez instytucje UE przy przygotowaniu nowego prawodawstwa europejskiego. Kwestie dotyczące praw podstawowych stanowią obecnie nieodłączny element prac nad nowymi przepisami UE. Dzięki temu w 2011 r. dopilnowano np., by przepisy UE dotyczące wykorzystania **urządzeń do prześwietlania osób w portach lotniczych** nie naruszały podstawowego prawa do ochrony danych osobowych, życia prywatnego i godności człowieka.

Komisja nie tylko gwarantuje zgodność przedkładanych przez nią wniosków ustawodawczych z postanowieniami Karty, lecz dokłada również starań, by Karta była przestrzegana na etapie

wdrażania prawa UE przez państwa członkowskie. W 2011 r. Komisja wyraziła zastrzeżenia co do **niezawisłości węgierskiego organu ochrony danych osobowych oraz środków dotyczących wieku emerytalnego sędziów, prokuratorów i notariuszy**. Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, aby dopilnować, by Węgry usunęły wszystkie zgłoszone przez nią zastrzeżenia prawne.

Jednocześnie Karta ma coraz większy wpływ na treść decyzji sądowych. W 2011 r. liczba orzeczeń, w których odniesiono się do praw podstawowych przewidzianych w Karcie, wzrosła o 50 proc. zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym. W jednym z takich przełomowych orzeczeń Trybunał Sprawiedliwości UE, wyjaśniając unijne zasady dotyczące ustalenia kraju odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu, podkreślił **prawo osób ubiegających się o azyl do ochrony przed nieludzkim lub poniżającym traktowaniem**. W swej decyzji Trybunał zakazał przekazywania takich osób do państw, w których brakuje odpowiednich warunków do zapewnienia poszanowania praw podstawowych. W marcu 2011 r. Trybunał orzekł w [sprawie Test-Achats](#), że różne składki ubezpieczeniowe dla mężczyzn i kobiet stanowią dyskryminację ze względu na płeć. W listopadzie 2011 r. zawyrokował natomiast, że zobowiązanie dostawcy usług internetowych do instalowania systemu filtrującego mającego zapobiec przypadkom naruszania praw własności intelektualnej naruszałoby prawa odbiorców do otrzymywania i przekazywania informacji ([sprawa Scarlet przeciwko SABAM](#)).

Zgodnie z opublikowanym nowym sondażem Eurobarometru (Flash EB 340) poświęconym Karcie praw podstawowych UE wiedza na temat istnienia tego dokumentu jest coraz bardziej powszechna (64 proc. wszystkich Europejczyków, w porównaniu z 48 proc. w 2007 r.). 45 proc. pism w kwestii praw podstawowych kierowanych przez obywateli do Komisji dotyczyło sytuacji, w jakich miała zastosowanie Karta. Niemniej jednak bardziej szczegółowa znajomość tego dokumentu pozostaje ograniczona. 65 proc. Europejczyków twierdzi, że chciałoby dowiedzieć się więcej na temat tego, do kogo można się zwrócić w przypadku naruszenia gwarantowanych im praw.

Nadal częste są przypadki niezrozumienia celów Karty, sytuacji, w których ma ona zastosowanie, jak również roli UE. Ponad połowa pism skierowanych do Komisji (55 proc.) w 2011 r. dotyczyła sytuacji niewchodzących w zakres prawa UE. Społeczeństwo jest przekonane, że Karta daje Komisji ogólne uprawnienia do interweniowania w sytuacjach, w których istnieje podejrzenie, że doszło do naruszenia praw podstawowych w dowolnym miejscu na terenie Unii. W rzeczywistości tak nie jest. Karta ma zastosowanie w odniesieniu do państw członkowskich wyłącznie, gdy wdrażają one unijne przepisy. Każde państwo członkowskie chroni prawa obywateli za pomocą krajowej konstytucji i sądów. Karta ich nie zastępuje. Jeśli ktoś jest zdania, że naruszono jego prawa, nadal musi w pierwszej kolejności skierować sprawę do sądu krajowego lub zwrócić się o pomoc do krajowego rzecznika praw obywatelskich.

- **Kontekst**

Wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego w dniu 1 grudnia 2009 r. [Karta praw podstawowych Unii Europejskiej](#) stała się dokumentem prawnie wiążącym.

W październiku 2010 r. Komisja przyjęła [strategie skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych](#). Opracowała listę kontrolną dotyczącą praw podstawowych, aby usprawnić ocenę wpływu jej wniosków ustawodawczych na te prawa (zob. załącznik). Komisja zobowiązała się również do informowania obywateli, kiedy jest uprawniona do działania w odniesieniu do kwestii dotyczących praw podstawowych, oraz do corocznego publikowania sprawozdań ze stosowania postanowień Karty, co umożliwi kontrolę postępów w tym zakresie. Komisja, we współpracy z właściwymi organami krajowymi, regionalnymi, lokalnymi i unijnymi, podejmuje działania na rzecz skuteczniejszego informowania obywateli o przysługujących im prawach podstawowych oraz na temat tego, dokąd udać się po pomoc w przypadku naruszenia tych praw. Za pośrednictwem europejskiego portalu [e-sprawiedliwość](#) Komisja dostarcza praktycznych informacji na temat egzekwowania praw obywatelskich. Podjęła również dialog na temat rozpatrywania skarg dotyczących naruszenia praw podstawowych z rzecznikami praw obywatelskich, organami ds. równości i instytucjami zajmującymi się problematyką praw człowieka.

- **Dodatkowe informacje**

Komisja Europejska – Prawa podstawowe:

http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/index_pl.htm

Komisja Europejska – Aktualności z zakresu wymiaru sprawiedliwości:

http://ec.europa.eu/justice/newsroom/index_en.htm

Flash Eurobarometr na temat Karty praw podstawowych UE:

http://ec.europa.eu/justice/newsroom/index_en.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, unijnej komisarz ds. sprawiedliwości:

<http://ec.europa.eu/reding>

17. RÓWNOUPRAWNIENIE - Postępy w zakresie równości płci przyczyniają się do wzrostu gospodarczego – wnioski ze sprawozdania Komisji Europejskiej

Poprawa równości między kobietami i mężczyznami ma istotne znaczenie dla reakcji UE na aktualny kryzys gospodarczy – to wniosek z ostatniego sprawozdania rocznego Komisji Europejskiej na temat równości płci. W sprawozdaniu analizuje się postępy poczynione w ciągu

ostatniego roku w zakresie likwidowania istniejących nierówności między kobietami i mężczyznami, jeśli chodzi o zatrudnienie, gospodarkę i sprawy społeczne w ogólnym ujęciu. Udało się wprawdzie osiągnąć pewne postępy, jeśli chodzi o zwiększenie liczby kobiet zajmujących czołowe stanowiska w przedsiębiorstwach oraz zmniejszenie różnicy wynagrodzeń między kobietami i mężczyznami, ale główne wyzwania nadal pozostają. Państwa UE muszą wprowadzić na rynek pracy więcej kobiet, jeśli chcą do 2020 r. osiągnąć ogólny cel UE, jakim jest wskaźnik zatrudnienia osób dorosłych rzędu 75%. Jednym ze sposobów poprawy konkurencyjności Europy jest osiągnięcie równowagi między kobietami i mężczyznami na stanowiskach decyzyjnych w gospodarce. Badania pokazały, że zróżnicowanie płci jest opłacalne, a przedsiębiorstwa z wyższym odsetkiem kobiet w zarządach i radach nadzorczych uzyskują lepsze wyniki niż przedsiębiorstwa, w których gremia decyzyjne składają się wyłącznie z mężczyzn.

„Istnieją niepodważalne argumenty przemawiające za koniecznością zwiększenia w UE liczby pracujących kobiet oraz kobiet na czołowych stanowiskach”, stwierdziła **Viviane Reding**, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej i komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Aby osiągnąć nasze cele w zakresie gospodarki i zatrudnienia, musimy w pełni wykorzystać wszystkie zasoby ludzkie – zarówno na rynku pracy w ogólnym rozumieniu, jak i na czołowych stanowiskach. Jest to zasadniczy element naszych planów odnowy gospodarczej”.

Omawiane sprawozdanie na temat postępów poczynionych w 2011 r. w zakresie równości między kobietami i mężczyznami jest elementem szerszego sprawozdania Komisji na temat stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w przebiegu ostatniego roku. W sprawozdaniu odnotowuje się główne wydarzenia na szczeblu krajowym i europejskim w pięciu kluczowych obszarach ogólnej unijnej strategii równości płci na lata 2010–2015, a mianowicie w dziedzinie gospodarki, równości płac, podejmowania decyzji, przemocy ze względu na płeć i równości płci poza UE.

Na **rynku pracy** wskaźnik zatrudnienia kobiet wynosi 62,1 %, zaś w przypadku mężczyzn wynosi on 75,1 %. Oznacza to, że aby UE osiągnęła ogólny docelowy wskaźnik zatrudnienia równy 75 % określony w strategii „Europa 2020”, konieczne jest duże zaangażowanie na rzecz równości płci. Zgodnie ze strategią „Europa 2020” Komisja podkreśliła potrzebę promowania lepszej równowagi między pracą a życiem prywatnym, w szczególności poprzez odpowiednią opiekę nad dziećmi, szerszy dostęp do elastycznych form zatrudnienia oraz dopilnowanie, by system podatkowy i zasiłków nie krzywdził osób zapewniających drugie źródło dochodów rodziny. Wszystkie te działania mogą przyczynić się do zwiększenia liczby kobiet wkraczających na rynek pracy oraz do utrzymania ich na tym rynku.

Różnica w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn w całej UE zmniejszyła się nieznacznie. W przeliczeniu na przepracowaną godzinę kobiety zarabiają średnio o 16,4 % mniej niż mężczyźni. Ta różnica w wynagrodzeniach jest spowodowana wieloma czynnikami, takimi jak segregacja rynku pracy i różnice w wybranych ścieżkach kształcenia. Drugi Europejski Dzień Równości Wynagrodzeń zwrócił uwagę na tę kwestię i na potencjalne rozwiązania. Powolny postęp w zakresie ograniczania różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn w zarządach przedsiębiorstw skłonił Komisję do rozpoczęcia konsultacji społecznych na temat potencjalnych środków na szczeblu UE pozwalających rozwiązać ten problem, który stwarza ryzyko spowolnienia tempa innowacji i wzrostu w Europie.

Wreszcie, Komisja podjęła istotne działania zmierzające do realizacji celu, jakim jest położenie kresu **przemocy ze względu na płeć**, poprzez zaproponowanie pakietu środków wzmacniających prawa ofiar przestępstw. Pakiet ten obejmował między innymi szereg specjalnych środków mających na celu udzielenie pomocy kobietom, które padły ofiarą przemocy w rodzinie.

- **Kontekst**

Promowanie większej równości na szczeblu decyzyjnym jest jednym z celów wymienionych w europejskiej Karcie kobiet, której inicjatorami w marcu 2010 r. byli przewodniczący José Manuel Barroso i wiceprzewodnicząca Viviane Reding. Komisja wypełniła te zobowiązania, przyjmując we wrześniu 2010 r. strategię na rzecz równości płci na kolejne pięć lat. Strategia ta przewiduje szereg działań w dziedzinie równości w podejmowaniu decyzji oraz w czterech dalszych obszarach: równości pod względem niezależności ekonomicznej; jednakowej płacy za pracę o tej samej wartości; godności, integralności i eliminacji przemocy ze względu na płeć oraz równości płci w politykach zewnętrznych.

Istnieje coraz więcej dowodów na bezpośredni związek między równowagą płci w organach podejmujących decyzje ekonomiczne a znaczącymi korzyściami gospodarczymi. Większa liczba kobiet na najwyższych stanowiskach może poprawić efektywność i innowacyjność środowiska pracy oraz podnieść ogólne wyniki przedsiębiorstwa. To z kolei zwiększa konkurencyjność. Kobiety stanowią obecnie 60% absolwentów wyższych uczelni, jednak niewiele z nich jest następnie zatrudnianych na najwyższych stanowiskach. Otwarcie kobietom możliwości dostępu do takich stanowisk jest dla nich zachętą do wejścia i pozostania na rynku pracy, co podnosi stopę zatrudnienia kobiet i umożliwia lepsze wykorzystanie ich potencjału, jako zasobów ludzkich.

- **Dodatkowe informacje**

Komisja Europejska – Aktualności z DG ds. Sprawiedliwości:

http://ec.europa.eu/justice/newsroom/index_en.htm

Komisja Europejska – równość płci:

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/index_pl.htm

Wideo klip – różnica w wynagrodzeniu dla kobiet i mężczyzn:

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-pay-gap/index_pl.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości:

<http://ec.europa.eu/reding>

18. BUDŻET - Budżet UE: 1 proc. nadwyżki w 2011 r.

Unijny budżet na 2011 r. w wysokości 123 mld euro wykazuje 1 proc. nadwyżki (1,49 mld euro). Innymi słowy, w ubiegłym roku wdrożono 99 proc. budżetu. To dane z projektu budżetu korygującego nr 3 przyjętego 16 kwietnia br. przez Komisję Europejską. Jest to najniższa nadwyżka budżetowa odnotowana w ostatnich latach (zob. tabela poniżej).

Zgodnie z zasadami budżetowymi wkłady państw członkowskich do budżetu UE na przyszły rok zostaną pomniejszone o kwotę 1,49 mld euro.

Na kwotę nadwyżki złożyły się głównie kary pieniężne za naruszenie zasad konkurencji wpłacone pod koniec roku (około 0,7 mld euro) i niewielkie kwoty wynikające z braku pełnej realizacji poszczególnych części budżetu UE (około 0,7 mld euro, z czego 0,3 miliarda euro z budżetu Komisji).

„Sprzecznością może wydawać się fakt, że budżet z 2011 r. wykazuje niewielką nadwyżkę, gdy jednocześnie oznajmiliśmy, że nie jesteśmy w stanie zapłacić faktur o wartości 11 mld euro otrzymanych w grudniu ubiegłego roku”, powiedział komisarz UE ds. programowania finansowego i budżetu Janusz Lewandowski. „Wynika to głównie z dwóch względów: z jednej strony niezmiernie trudno jest przesunąć środki finansowe pomiędzy poszczególnymi częściami budżetu; z drugiej strony procedury budżetowe są bardzo czasochłonne i późno uzyskane dochody nie zawsze mogą być wykorzystane przed końcem roku budżetowego. To również z tego powodu Komisja Europejska próbuje nakłonić państwa członkowskie i Parlament Europejski, by wyraziły zgodę na uczynienie budżetu bardziej elastycznym i odpowiadającym rzeczywistym warunkom. Niestety do tej pory nie udało się nam w osiągnąć elastyczności umożliwiającej szybką reakcję na nowe wydarzenia. Przy obecnych sztywnych przepisach osiągnięcie nadwyżki w wysokości 1 proc. to najkorzystniejszy z możliwych wyników”.

Nadwyżka w 2009 r.	2,25 mld euro (1,9 proc. budżetu)
Nadwyżka w 2010 r.	4,5 mld euro (3,7 proc. budżetu)
Nadwyżka w 2011 r.	1,49 mld euro (1,2 proc. budżetu)

- **Więcej informacji:**

Strona internetowa Janusza Lewandowskiego, komisarza ds. programowania finansowego i budżetu:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/lewandowski/index_pl.htm

Strona internetowa Dyrekcji Generalnej ds. Programowania Finansowego i Budżetu:

http://ec.europa.eu/budget/index_en.cfm

19. STATYSTYKA - Komisja wzmacnia niezależność i wiarygodność unijnych statystyk

Komisja Europejska przyjęła w dniu 17 kwietnia 2012 r. wniosek ustawodawczy służący zagwarantowaniu jakości i wiarygodności unijnych statystyk. Wiarygodne i wysokiej jakości dane statystyczne mają podstawowe znaczenie dla podejmowania decyzji w oparciu o twarde fakty. Zapotrzebowanie na takie dane jeszcze bardziej wzrosło w związku z pogłębioną koordynacją w obszarze polityki gospodarczej, którą państwa członkowskie uzgodniły w ubiegłym roku. Ponadto zdarzenia i procesy obserwowane ostatnio w gospodarce pokazały, jak ważne są wiarygodne statystyki dla zapewnienia zaufania opinii publicznej i rynków finansowych do podejmowanych decyzji. W kontekście tzw. „sześciopaku” Komisja przygotowała zatem zmiany do unijnego rozporządzenia w sprawie statystyk, tak aby wzmocnić prawną podstawę niezależności, wiarygodności oraz zarządzania jakością statystyk przekazywanych przez państwa członkowskie i opracowywanych na poziomie UE.

Proponowane zmiany koncentrują się wokół dwóch kwestii: (i) niezależności krajowych urzędów statystycznych, a zwłaszcza ich kierownictwa; (ii) wymogu podpisania przez państwa członkowskie tzw. „zobowiązań dotyczących zaufania do statystyki” i potwierdzenia w ten sposób na najwyższym szczeblu politycznym zaangażowania na rzecz ścisłego przestrzegania Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych.

Algirdas Šemeta, komisarz UE odpowiedzialny za kwestie statystyki, powiedział: „Bardziej niż kiedykolwiek musimy być w stanie przekonać obywateli, że realizowana przez nas polityka – zwłaszcza w sferze gospodarki – opiera się na solidnych i wiarygodnych danych. Przyjęty

dziś wniosek zapewnia prawną podstawę niezależności europejskich statystyk, a także gwarantuje, że będą one odpowiadały najwyższym standardom”.

- **Treść wniosku**

Jednym z punktów ciężkości wniosku jest kwestia niezależności krajowych urzędów statystycznych, a w szczególności osób kierujących tymi instytucjami. Kierownictwo krajowych urzędów statystycznych musi być wybierane jedynie na podstawie kryteriów merytorycznych (tj. z wyłączeniem jakichkolwiek względów politycznych) i w ramach absolutnie przejrzystej procedury. Powinno ono również posiadać pełną autonomię w swoich działaniach. Musi ono cieszyć się niezależnością zarówno przy podejmowaniu decyzji o sposobach rozwoju, opracowywania i upowszechniania statystyk, jak również w zarządzaniu podległym mu urzędem.

W proponowanym zmienionym rozporządzeniu zaakcentowano również w tym kontekście niezależność Eurostatu jako centralnej jednostki koordynującej i monitorującej w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego. Ponadto w najbliższych tygodniach Komisja przyjmie decyzję w sprawie Eurostatu, potwierdzającą jego fachową niezależność poprzez doprecyzowanie jego ram instytucjonalnych oraz kompetencji i zakresu odpowiedzialności w obrębie Komisji. Podkreślono również odpowiedzialność szefów krajowych urzędów statystycznych – właściwym organom krajowym należy przedstawiać coroczne sprawozdanie na temat działalności oraz sytuacji finansowej urzędu.

Inny ważny aspekt przyjętego wniosku dotyczy wymogu podpisania przez wszystkie państwa członkowskie tzw. „zobowiązań dotyczących zaufania do statystyki”. W ten sposób na najwyższym szczeblu politycznym zobowiązują się one w pełni przestrzegać Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych, chronić niezależność krajowych urzędów statystycznych oraz ustanowić krajowe ramy na rzecz zapewnienia jakości statystyk. Zobowiązania te muszą zostać podpisane przez poszczególne rządy krajowe i kontrasygnowane przez Komisję. Wypełnianie tych zobowiązań będzie monitorować Komisja (Eurostat).

Wniosek przewiduje również szereg przepisów rozszerzających i zabezpieczających dostęp do danych administracyjnych służących do sporządzania statystyk unijnych.

- **Kontekst**

Europejski kodeks praktyk statystycznych uzgodniono pierwotnie w 2005 r., a w roku ubiegłym dokonano jego aktualizacji. Kodeks ten obejmuje 15 zasad – powiązanych ze wskaźnikami dobrej praktyki – dotyczących warunków instytucjonalnych, procesów statystycznych oraz

produktów statystycznych. Do zasad tych należą między innymi niezależność zawodowa, zaangażowanie na rzecz jakości, solidna metodyka oraz przydatność statystyki.

Podstawowe ramy prawne w dziedzinie statystyki zostały zmodernizowane w roku 2009 celem zwiększenia wydajności Europejskiego Systemu Statystycznego, tak by mógł sprostać wyzwaniom, przed którymi wówczas stał i przed którymi nadal stoi. W związku z tym wprowadzono przejrzyste struktury na potrzeby współpracy i koordynacji, a także mechanizmy służące wyznaczaniu priorytetów i dokonaniu uproszczeń.

W 2011 r. Komisja, w odpowiedzi na rozwój sytuacji gospodarczej wskazujący na konieczność dalszego wzmocnienia wiarygodności statystyk, opublikowała komunikat „Rzetelne zarządzanie jakością w statystyce europejskiej”. W komunikacie tym Komisja zarysowała możliwości wzmocnienia zarządzania Europejskim Systemem Statystycznym, w tym koncepcję „zobowiązań dotyczących zaufania do statystyki” oraz środki prawne umożliwiające ochronę niezależności krajowych urzędów statystycznych.

Fachowa niezależność krajowych urzędów statystycznych została również jednoznacznie uznana w przepisach dotyczących wzmocnienia zarządzania gospodarczego (w tzw. „sześciopaku”).

Przedstawiony wniosek w sprawie zmiany ram prawnych dotyczących statystyk unijnych wpisuje się w powyższe procesy i stanowi odpowiedź na zachodzące zmiany. Wniosek zostanie przekazany europejskiemu prawodawcy celem jego przedyskutowania i przyjęcia.

20. JAKOŚĆ ŻYWNOŚCI - Dobrostan zwierząt: Komisja Europejska ponawia naciski na państwa członkowskie, aby wdrożyły zakaz stosowania oddzielnych zagród dla loch

Komisja Europejska ponowiła 26 kwietnia 2012 r. naciski na państwa członkowskie, aby zapewniły one pełne stosowanie zakazu stosowania oddzielnych zagród dla loch od dnia 1 stycznia 2013 r. Dyrektywa Rady 2008/120/WE w sprawie ochrony świń zawiera wymóg, aby od dnia 1 stycznia 2013 r. lochy i loszki (niedojrzałe samice świń) były trzymane w grupach w ciągu około 2,5 miesiąca ciąży we wszystkich gospodarstwach trzody chlewnej utrzymujących 10 loch lub więcej. W rezultacie świnię będą przeniesione z oddzielnych wąskich zagród do systemów dbających o dobrostan zwierząt.

To przede wszystkim państwa członkowskie są odpowiedzialne za wdrożenie dyrektywy Rady 2008/120/WE i od 2001 r. miały one dopilnowywać, aby jej przepisy były stosowane przez

sektor rolnictwa. Jak dotąd trzy państwa członkowskie (Wielka Brytania, Szwecja i Luksemburg) poinformowały, że dostosowały się do obowiązującego wkrótce zakazu, a z danych dostarczonych Komisji przez państwa członkowskie wynika, że 15 z nich będzie gotowych do stosowania zakazu do czasu jego wejścia w życie.

Komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, **John Dalli**, powiedział: „Konsumenci europejscy mają wysokie oczekiwania, co do jakości żywności, a rolnicy mają duże wymagania odnośnie do warunków równej konkurencji. Trudno jest uwzględnić te kwestie i jednocześnie sprostać wyzwaniom gospodarczym, przed jakimi stoi nasze rolnictwo. Państwa członkowskie miały dwanaście lat na wprowadzenie w życie przepisów wspomnianej dyrektywy, a Komisja wykorzysta swoje uprawnienia i podejmie działania przeciwko tym państwom członkowskim, które nie przestrzegają zasad dotyczących trzymania loch.”

- **Kontekst – konieczność zmian:**

Zakaz stosowania oddzielnych zagród dla loch jest odpowiedzią na wezwania w szczególności ze strony konsumentów unijnych, aby poprawić jakość artykułów spożywczych i zdrowie zwierząt w Unii Europejskiej. Stanowi on ważny przełom w rozwoju dobrostanu zwierząt i został uzgodniony wspólnie przez państwa członkowskie, Komisję i Parlament Europejski na podstawie wiarygodnych naukowych dowodów na to, że dobrostan loch jest poważnie zagrożony, gdy są one trzymane w oddzielnych zagrodach. Dodatkowe korzyści z nowego systemu trzymania loch to wyraźne większe szanse przeżycia nowonarodzonych prosiąt, jak również zwiększenie produktywności loch.

Zakaz gwarantuje nie tylko wysoką jakość żywności wyprodukowanej w UE, co jest dobre dla zdrowia konsumentów, ale także wyższy standard w zakresie dobrostanu zwierząt. Zakaz stosowania oddzielnych zagród ustanowiono przy zapewnieniu rolnikom wystarczającej ilości czasu na dostosowanie swoich praktyk i rozłożenie kosztów inwestycji w czasie.

W ciągu ostatniego roku Komisja wielokrotnie wzywała o przygotowania się do zbliżającego się terminu, ale stało się jasne, że wiele państw członkowskich nadal nie spełnia odpowiednich wymagań.

- **Dalsze działania:**

Komisja będzie w dalszym ciągu zwracała uwagę państw członkowskich na znaczenie wprowadzenia w trybie pilnym wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia zgodności z dyrektywą Rady 2008/120/WE i dalszego dostarczania przejrzystych i zharmonizowanych danych na temat wdrożenia systemu grupowego trzymania loch.

21. ENERGETYKA - Bezpieczeństwo jądrowe: przepisy greckie, polskie i portugalskie są niezgodne z prawem UE

Bezpieczeństwo jądrowe ma zasadnicze znaczenie dla obywateli UE i stanowi kluczową kwestię dla unijnych prawodawców. Dyrektywa UE w sprawie bezpieczeństwa jądrowego (2009/71/Euratom) określa kompleksowe i prawnie wiążące zasady zapewniające bezpieczeństwo wszystkich instalacji jądrowych w całej UE. W kontekście przeprowadzanych kontroli wszystkich elektrowni jądrowych ważne jest, aby dyrektywa ta została odpowiednio wdrożona we wszystkich państwach członkowskich. Wzmocni to ogólnie system bezpieczeństwa jądrowego UE oraz zagwarantuje ochronę pracowników obiektów jądrowych i całego społeczeństwa, a także środowiska naturalnego przed ryzykiem skażenia promieniotwórczego.

Dyrektywa miała zostać wdrożona przez państwa członkowskie do dnia 22 lipca 2011 r. Grecja, Polska i Portugalia nie poinformowały jednak jeszcze Komisji Europejskiej o pełnej transpozycji dyrektywy do prawa krajowego. W związku z tym Komisja podjęła 26 kwietnia 2012 r. decyzję o przesłaniu tym państwom uzasadnionej opinii. Wspomniane trzy państwa członkowskie będą mieć dwa miesiące na udzielenie odpowiedzi. Jeżeli nie wypełnią one swoich zobowiązań prawnych, Komisja może skierować sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz wnioskować o zastosowanie kar finansowych.

- **Kontekst**

Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego ustanawia kompleksowe i prawnie wiążące ramy w zakresie bezpieczeństwa cywilnych obiektów jądrowych, takich jak elektrownie jądrowe, reaktory badawcze lub centra przechowywania wypalonego paliwa. Określono w niej podstawowe zasady i obowiązki, które mają zapewnić i poprawę bezpieczeństwa jądrowego w UE.

Pierwotna odpowiedzialność za bezpieczeństwo jądrowe spoczywa na posiadaczach zezwoleń. Państwa członkowskie muszą ustanowić krajowe ramy dotyczące podziału obowiązków i koordynacji między organami państwa. Dyrektywa zwiększa rolę i niezależność krajowych organów regulacyjnych. Ponadto państwa członkowskie są zobowiązane do promowania wysokiego poziomu przejrzystości działań regulacyjnych i do zapewnienia regularnej, niezależnej oceny bezpieczeństwa wszystkich obiektów jądrowych na ich terytorium.

Bezpieczeństwo jądrowe w UE opiera się na wymogach głównych instrumentów międzynarodowych, a mianowicie Konwencji bezpieczeństwa jądrowego oraz podstawach bezpieczeństwa ustanowionych przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej (MAEA). Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego powoduje, że wymogi te są prawnie wiążące dla wszystkich państw UE.

- **Więcej informacji**

http://ec.europa.eu/energy/nuclear/safety/safety_en.htm

Aktualne dane na temat naruszeń przepisów UE można znaleźć na stronie:

http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_pl.htm

22. RYNEK WEWNĘTRZNY - Komisja podejmuje działania w celu wdrożenia unijnych przepisów w obszarze pieniądza elektronicznego

Komisja zwróciła się do Belgii, Hiszpanii, Francji, Cypru, Polski i Portugalii o zgłoszenie jej w przeciągu najbliższych dwóch miesięcy podejmowanych przez te państwa środków mających na celu dostosowanie ich krajowego prawa do ostatniej dyrektywy w sprawie e-pieniądza. Celem dyrektywy jest ułatwienie zainteresowanym podmiotom wchodzenia na rynek oraz podejmowania i prowadzenia działalności polegającej na emisji pieniądza elektronicznego. Przepisy te, w tym ich aspekt ostrożnościowy, zostały dostosowane do specyfiki działalności związanej z pieniądzem elektronicznym i rynków pieniądza elektronicznego.

Pieniądz elektroniczny stanowi cyfrowy odpowiednik gotówki, który przechowywany jest w urządzeniu elektronicznym lub na zdalnie dostępnym serwerze. Popularnym rodzajem pieniądza elektronicznego jest „elektroniczna portmonetka” pozwalająca użytkownikom na przechowywanie na kartach płatniczych lub innych kartach elektronicznych względnie niskich kwot na potrzeby realizacji płatności opiewających na małe kwoty. E-pieniądz może być jednak również przechowywany w telefonach komórkowych (i przy ich pomocy wykorzystywany) lub deponowany na rachunkach płatniczych w internecie.

Termin wdrożenia omawianych przepisów upłynął 30 kwietnia 2011 r. Swoje wezwanie do wymienionych państw Komisja wystosowała w formie uzasadnionej opinii. Jeżeli władze krajowe nie dokonają zgłoszenia wymaganych środków wykonawczych w terminie dwóch miesięcy, Komisja może skierować sprawę przeciwko tym państwom członkowskim do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i zwrócić się do niego o nałożenie kar finansowych.

- **Jaki jest cel przedmiotowych przepisów UE?**

Celem dyrektywy jest ustanowienie na szczeblu UE przepisów mających na celu:

- umożliwienie opracowywania nowych, innowacyjnych i bezpiecznych usług w zakresie pieniądza elektronicznego,
- zapewnienie dostępu do rynku nowym spółkom,
- wspieranie rzeczywistej i skutecznej konkurencji między wszystkimi uczestnikami rynku.

Rozwiązania te powinny przynieść korzyści konsumentom, przedsiębiorstwom oraz całej europejskiej gospodarce.

W dyrektywie skupiono się na unowocześnieniu unijnych przepisów regulujących pieniądź elektroniczny, a zwłaszcza na wprowadzeniu systemu ostrożnościowego dla instytucji pieniądza elektronicznego, zgodnie z wymogami, którym podlegają instytucje płatnicze, na podstawie [dyrektywy o usługach płatniczych](#).

- **W jaki sposób państwa członkowskie uchybiają swoim obowiązkom?**

Chociaż większość państw członkowskich w pełni wdrożyła przedmiotową dyrektywę, to sześć spośród nich – Belgia, Hiszpania, Francja, Cypr, Polska i Portugalia – nie wdrożyło jeszcze niektórych jej przepisów, a proces transpozycji dyrektywy przebiega bardzo powoli.

- **W jaki sposób zaistniała sytuacja szkodzi przedsiębiorstwom?**

Dopóki dyrektywa nie zostanie w pełni wdrożona we wszystkich państwach członkowskich, przedsiębiorstwa nie będą mogły czerpać korzyści z funkcjonowania przejrzystych ram prawnych służących wzmocnieniu rynku wewnętrznego, zapewniających jednocześnie odpowiedni poziom nadzoru ostrożnościowego.

- **Dodatkowe informacje:**

http://ec.europa.eu/internal_market/company/simplification/index_en.htm

23. AGENDA CYFROWA – Komisja ma wątpliwości co do planów polskiego regulatora rynku telekomunikacyjnego, które mogą skutkować ograniczeniem dostępu do sieci światłowodowych

Komisja Europejska postanowiła dokładniej zbadać, czy polski regulator rynku telekomunikacyjnego, Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE), powinien pozwolić zasiedzialemu operatorowi, Telekomunikacji Polskiej S.A. (TP), na przyznanie operatorom

alternatywnym wyłącznie ograniczonego dostępu do swoich przyszłych sieci światłowodowych, aby i oni mogli oferować szerokopasmowy dostęp do internetu. Komisja ma poważne wątpliwości, czy decyzja Prezesa UKE o nienałożeniu obowiązku ustalania cen dostępu do tych sieci w oparciu o ponoszone koszty nie narusza unijnych przepisów telekomunikacyjnych. Zdaniem Komisji decyzja Prezesa UKE może mieć negatywny wpływ na konkurencję i przyszły rozwój sieci światłowodowych. Warunki dostępu do sieci światłowodowej TP będą miały wpływ na to, czy (i po jakiej cenie) operatorzy alternatywni, w tym operatorzy posiadający siedzibę w innych państwach członkowskich, będą w stanie świadczyć usługi telekomunikacyjne polskim konsumentom. Dlatego też Komisja zawiesiła plany UKE i wszczęła 26 kwietnia 2012 r. postępowanie wyjaśniające, które powinna zakończyć w terminie 3 miesięcy.

Neelie Kroes, wiceprzewodnicząca Komisji, powiedziała: „Musimy zapobiegać monopolom w obszarze szerokopasmowych sieci światłowodowych. W ramach postępowania wyjaśniającego zbadamy, czy w Polsce istnieje prawidłowa równowaga między zachętami do inwestycji, a ochroną równych warunków prowadzenia działalności”.

UKE proponuje odstąpienie od regulacji opłat, które TP będzie pobierała od operatorów alternatywnych za dostęp do swojej sieci światłowodowej, której zakończenie zlokalizowane jest w lokalu abonenta (FTTH), ponieważ chce zachęcić głównego operatora do budowy takich sieci w Polsce. Zgodnie z zaleceniem Komisji w sprawie sieci dostępowych nowej generacji regulator rynku telekomunikacyjnego może w wyjątkowych przypadkach odstąpić od regulacji cen dostępu do sieci operatora dominującego (operatorów dominujących), jeżeli potrafi wykazać, że operatorzy alternatywni są w stanie uzyskać taki dostęp na konkurencyjnych warunkach, co powinno skutkować powstaniem efektywnej konkurencji na rynku detalicznym. Te konkurencyjne warunki zapewnić może np. funkcjonalny rozdział operatora dominującego lub podobne rozwiązania, gwarantujące równorzędne traktowanie detalicznego pionu operatora zasiedziałego i operatorów alternatywnych.

Komisja wystosowała pismo zawierające poważne zastrzeżenia, ponieważ pragnie uzyskać od UKE dalsze dowody na to, że proponowane środki w zakresie „niedyskryminacji” są rzeczywiście wystarczające, aby zapewnić równoważny dostęp do sieci FTTH TP, a tym samym uzasadniają nienałożenie obowiązku ustalania cen dostępu na poziomie odzwierciedlającym ponoszone koszty.

- **Kontekst**

Decyzja Komisji o wszczęciu kompleksowego postępowania wyjaśniającego rozpoczyna drugi etap procedury wynikającej z art. 7a unijnej dyrektywy telekomunikacyjnej. UKE ma teraz trzy

miesiące na wypracowanie, we współpracy z Komisją i Organem Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC), właściwego rozwiązania; do tego czasu realizacja proponowanej decyzji UKE zostaje zawieszona.

W dniu 26 marca 2012 r. Komisja otrzymała od UKE projekt decyzji dotyczącej rynku hurtowych usług dostępu szerokopasmowego, które stanowią dla operatorów alternatywnych kluczową usługę dostępową umożliwiającą im oferowanie polskim klientom szerokopasmowego dostępu do internetu. Według oceny UKE TP jest operatorem o znaczącej pozycji rynkowej i z tego względu może prowadzić swoją działalność bez konieczności oglądania się na swoich konkurentów i konsumentów. UKE planował wprowadzić jedynie ograniczone obowiązki regulacyjne dotyczące dostępu do sieci FTTH TP; w szczególności nie wprowadził mechanizmu kontroli cen tego dostępu. Komisja jest zdania, że co do zasady krajowe organy regulacyjne powinny w takich przypadkach wprowadzać obowiązek zapewnienia dostępu do sieci operatora o znaczącej pozycji rynkowej w oparciu o ceny odzwierciedlające ponoszone koszty. Takie mechanizmy kontroli cen mogą być zbyteczne w odosobnionych przypadkach, w których rozdział funkcjonalny lub inne formy rozdziału okazały się skuteczne w zapewnieniu równoważnego dostępu (tzn. w sytuacji, gdy pion detaliczny operatora zasiedziałego nie jest traktowany w bardziej uprzywilejowany sposób niż operatorzy alternatywni). Komisja stwierdziła, że środki zaproponowane przez UKE w niewystarczającym stopniu zapewniają równoważny dostęp do infrastruktury FTTH, a zatem nie mogą uzasadniać odejścia od zasady świadczenia zorientowanego kosztowo dostępu.

Unijne przepisy telekomunikacyjne dają Komisji prawo przyjmowania dodatkowych środków harmonizacyjnych w postaci zaleceń lub (wiązących) decyzji, w przypadku utrzymywania się w UE przez dłuższy czas rozbieżności w zakresie rozwiązań regulacyjnych, w tym środków naprawczych, stosowanych przez krajowe organy regulacyjne.

- **Przydatne linki**

Pismo Komisji skierowane do polskiego organu regulacyjnego zostanie opublikowane na stronie internetowej pod adresem:

<https://circabc.europa.eu/w/browse/0fc4cbf9-3412-45fe-84bb-e6d7ba2f010e>

[Strony internetowe poświęcone agencji cyfrowej](#)

24. AGENDA CYFROWA - Komisja otwiera konsultacje społeczne poświęcone sposobom ograniczenia kosztów wprowadzenia szybkiego internetu

Szybki dostęp do internetu stanowi fundament wszystkich sektorów gospodarki oraz będzie filarem jednolitego rynku cyfrowego. Każdorazowe zwiększenie nasycenia łączami

szerokopasmowymi o 10 proc. powoduje wzrost gospodarki o 1–1,5 proc.. W tym kontekście Komisja Europejska pragnie poznać opinie na temat sposobów ograniczenia kosztów budowy nowych sieci zapewniających szerokopasmowy dostęp do internetu w UE. Komisja pragnie w szczególności przeanalizować sposoby ograniczenia kosztów związanych z robotami z zakresu inżynierii lądowej takimi jak przebudowa ulic na potrzeby instalacji kabla światłowodowego, a które mogą stanowić nawet 80 proc. całkowitych kosztów danego przedsięwzięcia. Komisja jest przekonana, że jest w stanie zmniejszyć koszty inwestycji w sieci szerokopasmowe o jedną czwartą. Prośba o przedstawienie uwag kierowana jest do wszystkich zainteresowanych stron z sektora publicznego i prywatnego, w tym np. operatorów telekomunikacyjnych, dostawców mediów, a także inwestorów, organów publicznych i konsumentów.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Neelie Kroes** powiedziała: „Musimy ograniczyć koszty robót inżynieryjnych ponoszonych przy budowie sieci szerokopasmowych, jeżeli chcemy szybciej rozpowszechnić szerokopasmowy dostęp do internetu w całej Europie. Musimy zweryfikować praktyczne pomysły na to, jak ograniczać koszty oraz ułatwiać dostęp do tej infrastruktury, jej ponowne wykorzystanie i współdzielenie. Nic bardziej nie irytuje obywateli niż rozkopane drogi i nic bardziej nie drażni przedsiębiorców niż bezsensowna biurokracja”.

Nawet 80 proc. całkowitych kosztów inwestycji w sieci szerokopasmowe stanowią roboty inżynieryjne. Koszt ten jest tak wysoki z powodu braku koordynacji projektów inżynieryjnych, zbyt małego ponownego wykorzystywania istniejącej infrastruktury oraz braku współpracy między poszczególnymi stronami. Na przykład przedsiębiorstwa wodociągowe, energetyczne i kolejowe, dysponujące często własną infrastrukturą, zamiast porozumieć się z firmami telekomunikacyjnymi, rozkopują ulice na własną rękę. Szybszą budowę sieci szerokopasmowych utrudniają również długotrwałe, nieprzejrzyste i uciążliwe procedury uzyskania służebności przesyłu oraz wszystkich niezbędnych pozwoleń na szczeblu krajowym lub lokalnym.

Komisja pragnie poznać opinie na temat:

- przeszkód utrudniających prowadzenie inwestycji w infrastrukturę szerokopasmową,
- sposobów poprawy wykorzystania obecnej infrastruktury,
- koordynacji robót inżynieryjnych,
- środków służących zapewnieniu ściślejszej koordynacji między właściwymi organami oraz uproszczeniu procedur związanych z wydawaniem zezwoleń,
- dostosowania nowych budynków do potrzeb szerokopasmowej infrastruktury.

Konsultacje społeczne będą trwały do 20 lipca 2012 r. Wyniki tych konsultacji przyczynią się do ograniczenia kosztów inwestycji, a w rezultacie – ostatecznych cen detalicznych szerokopasmowego dostępu do internetu.

- **Kontekst**

W Europejskiej agendzie cyfrowej sformułowano cele w zakresie szerokopasmowego dostępu do internetu, zgodnie z którymi do 2013 r. wszyscy obywatele Unii powinni uzyskać dostęp do szybkiego internetu o prędkości 30 MBps, natomiast do 2020 r. przynajmniej 50% europejskich gospodarstw domowych powinno być abonentami łącz internetowych o przepustowości powyżej 100 MBps.

Na wiosennym szczycie Rady Europejskiej, w dniu 2 marca br., szefowie państw i rządów stwierdzili, że należy kontynuować wysiłki na szczeblu UE, aby ukończyć tworzenie jednolitego rynku cyfrowego do 2015 r. poprzez zapewnienie większej dostępności szerokopasmowego dostępu do internetu, w tym poprzez ograniczenie kosztów związanych z szerokopasmową infrastrukturą. Bez tych inwestycji UE grozi utrata tej ważnej szansy na wzrost gospodarczy i stworzenie nowych miejsc pracy.

- **Przydatne linki**

Dokument będący przedmiotem konsultacji:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/public_consult/cost_reduction_hs/index_en.htm

25. AGENDA CYFROWA - Komisja prowadzi konsultacje na temat zasad funkcjonowania inteligentnych, skomunikowanych urządzeń – „internetu przedmiotów”

„Internet przedmiotów” to wizja przyszłości, w której przedmioty codziennego użytku, jak np. telefony, samochody, urządzenia gospodarstwa domowego, ubrania, a nawet produkty spożywcze, bezprzewodowo łączą się z internetem za pomocą inteligentnych mikroprocesorów oraz potrafią gromadzić i wymieniać dane. Komisja Europejska chciałaby wiedzieć, jak powinny wyglądać warunki ramowe pozwalające zarówno uwolnić gospodarczy i społeczny potencjał internetu przedmiotów, jak i zagwarantować odpowiedni poziom kontroli nad urządzeniami, które będą gromadzić, przetwarzać i przechowywać informacje. Do takich informacji należą między innymi informacje o miejscu przebywania, preferencjach i wzorcach zachowań użytkowników. Komisja pragnie zagwarantować poszanowanie praw obywateli i w ramach uruchomionych konsultacji prosi o przekazywanie uwag do 12 lipca 2012 r.

Każdy z nas posiada dziś średnio przynajmniej dwa przedmioty podłączone do internetu – szacuje się, że do 2015 r. ich liczba wzrośnie do siedmiu, a na całym świecie będzie wówczas

25 miliardów bezprzewodowo połączonych urządzeń. Do roku 2020 ich liczba może się podwoić, sięgając 50 miliardów. Oznacza to, że w przyszłości wiele z otaczających nas na co dzień przedmiotów będzie ze sobą skomunikowanych. Przykładowo, jeżeli wykładowca akademicki odwoła poranny wykład z powodu choroby, automatycznie mogłyby zostać przestawione budziki i ekspresy do kawy jego studentów, dzięki czemu mogliby oni spać godzinę dłużej. Jeżeli starsza osoba zapomni wziąć wymagany lek, do jej najbliższych – bądź nawet do lokalnego pogotowia ratunkowego – mogłaby zostać wysłana odpowiednia wiadomość, co umożliwiłoby następnie sprawdzenie, czy wszystko u niej w porządku.

Neelie Kroes, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej odpowiedzialna za agendę cyfrową: „Internet przedmiotów, oznaczający wszczepienie inteligencji przedmiotom codziennego użytku, będzie stanowił kolejny etap rewolucji cyfrowej. Zamierzam wspierać jego rozwój w sposób, który przyczyni się do realizacji naszych celów gospodarczych i społecznych, a jednocześnie zapewni bezpieczeństwo, ochronę prywatności i poszanowanie wartości etycznych”.

Wykorzystanie gigantycznego potencjału gospodarczego i społecznego, jaki tkwi w internecie przedmiotów, wymaga stworzenia równych warunków konkurencji dla wszystkich podmiotów, tak by uniknąć pojawienia się z jednej strony ograniczających dostęp do niego „bramkarzy”, z drugiej zaś „uwięzionych” w nim użytkowników. Społeczna akceptacja internetu przedmiotów wymaga określenia dla niego ram etycznych i prawnych wspieranych odpowiednimi rozwiązaniami technicznymi i zapewniających obywatelom możliwości kontroli oraz bezpieczeństwo. Komisja liczy na pozyskanie opinii w kwestiach takich jak prywatność, bezpieczeństwo i ochrona, ochrona infrastruktury krytycznej wspomaganą internetem przedmiotów, zagadnienia etyczne, interoperacyjność, system zarządzania oraz normy techniczne. Wyniki konsultacji zostaną wykorzystane przy opracowywaniu zalecenia Komisji dotyczącego internetu przedmiotów, które zostanie wydane najpóźniej latem 2013 r. Rozwój internetu przedmiotów stanowi jeden z priorytetów Europejskiej agendy cyfrowej.

- **Kontekst**

Dziś dostęp do informacji i treści w internecie następuje poprzez łączenie się z odpowiednimi stronami za pomocą takich urządzeń końcowych jak komputery, smartfony czy telewizory. W przyszłości możliwy będzie dostęp do informacji dotyczących najbliższego otoczenia za pomocą skomunikowanych urządzeń, które będą zdolne do rozpoznawania otoczenia i przekazywania informacji dzięki inteligentnym mikroprocesorom wykorzystującym technikę identyfikacji radiowej (RFID) – będzie się to również mogło odbywać bez ludzkiej ingerencji. Istnieją już liczne przykłady takiej ewolucji urządzeń połączonych w ramach sieci: samochody potrafią zgłaszać stan swoich różnych podsystemów na potrzeby zdalnej diagnostyki i

konserwacji, za pomocą wbudowanych i zdolnych do komunikacji czujników, osoby znajdujące się poza domem mogą na swoje smartfony otrzymywać informacje o statusie (zamknięte/opuszczone itp.) drzwi lub żaluzji, a nawet o zawartości lodówki, które są przekazywane przez odpowiednio rozmieszczone czujniki, samochody pomagają kierowcom ominąć potencjalne korki, a urządzenia osobiste mogą przesyłać do centrali aktualne informacje o stanie zdrowia pacjentów objętych teleopieką.

Wyniki rozpoczętych w dniu 4 kwietnia br. konsultacji zostaną wykorzystane przy opracowywaniu nowego zalecenia Komisji dotyczącego internetu przedmiotów. Zalecenie to będzie rozwijać niektóre aspekty komunikatu Komisji w sprawie internetu przedmiotów opublikowanego w 2009 r., w którym określono 14 kierunków działania mających umożliwić Europie rozwój technologii i systemów zgodnych z jej podstawowymi wartościami, m.in. ochroną prywatności i danych osobowych.

Przydatne adresy internetowe

[Dokument będący przedmiotem konsultacji](#)

[Komunikat](#) z 2009 r. w sprawie internetu przedmiotów

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska⁸

---

⁸ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.